

Mădălina Ojog-Păscu

A fost Agatha Christie a României

RODICA
OJOG-BRASOVEANU

Mădălina Ojog-Pascu

*În memoria mătușii mele,
Rodica Ojog Brașoveanu*

Cuvânt înainte

Cititorul va descoperi în această carte, destinul unei mari scriitoare de roman polițist, care reușește prin personajele sale să te introducă pe tine ca cititor în lumea lor, te face să te identifice uneori cu acestea.

Rodica Ojog-Brașoveană avea un dar unic al comunicării; era autoritară și irezistibilă, spontană, dar totuși extrem de pedantă, atentă la ceilalți, doritoare să afle, să înțeleagă.

Prezența ei te intimida, dar dacă îi erai drag știa să te liniștească fără să-ți dai seama.

Eu, care am avut imensul noroc de-a o fi cunoscut îndeaproape, atât în „lumea ei“ cât și în intimitate, ceea ce era un lucru rar, și cu atât mai mult m-am simțit specială.

Am simțit ca o datori și o mare onoare, să fiu eu aceea care să-i public memoriile (dorință dealtfel exprimată de

Rodica Ojog-Braşoveanu în timpul nesfârşitelor noastre discuţii). Şi sunt fericită că Mădălina Ojog s-a aplecat asupra sugestiei mele de-a aşterne în această carte amintiri despre scriitoarea pe care am iubit-o atât de mult, şi am apreciat-o (ca mulţi alţii), ca fiind Aghatha Christie a României (de altfel eu am insistat pentru titlul cărţii socotindu-l cel mai potrivit.

Florentina CHIVU

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

Propunerea de a scrie o carte biografică consacrată mătușii mele, Rodica Ojog Brașoveanu, m-a copleșit peste măsură și chiar m-a înspăimântat.

Era o responsabilitate covârșitoare pe care mi-o asumam.

Cum aş putea eu să „vorbesc“ admiratorilor ei despre senzaționala, unica și irepetabila Rodica, fără să greșesc?

Multă vreme am fost incapabilă să iau o decizie, conștientă fiind că nu am vocație de scriitor și, din respect față de virtualii cititori, am refuzat.

Totuși, gândul mă urmărea obsedant, nu-mi dădea pace știind cu câtă dragoste și dăruire a scris Rodica pentru bucuria oamenilor, ca amintirea ei să se risipească în uitare și-atunci, timid, cu pioșenie și adâncă emoție am așternut pe hârtie la întâmplare, impresii, amintiri, sentimente și doruri ce mă legau de ea.

Odată pus punctul final, am cochetat cu ideea ca acest mănunchi de informații să fie stilizat de o pană

meșteșugită într-ale scrisului, dar redactora acestei cărți, aflând de intenția mea, a pretins ca mai întâi să lectureze textul așa cum îl construisem eu, urmând ca după aceea să luăm o hotărâre.

Spre surprinderea mea, aceasta (și nu numai) a considerat ca materialul să fie publicat așa cum l-am conceput eu, cu motivarea că o intervenție din afară, deși ar conferi cărții valoare literară, ar diminua în mod cert încărcătura emoțională și ar fi păcat.

Cu teamă dar și cu mari rezerve am acceptat formula și dacă am greșit, rog cititorii să-mi ierte și îndrăzneala și stângăciile inerente oricărui debut.

Nu am urmărit să fac – în carte – o exegeză a operei create de Rodica și nici nu m-aș fi priceput. Am dorit să o prezint așa cum era ea în intimitate, ca pe o ființă obișnuită, în halat și papuci, dotată cu haruri dar și cu slăbiciuni.

Rodica a fost de o aristocratică intelectualitate, cât și o structură puternică, aptă să domine până și tragicul de care de multe ori a fost încercată.

Ea știa, ca și Buzzan, filosof și critic literar, că „le style c'est l'homme même”¹, de aceea își etala, când trebuia, cu același nonconformism și cusururile și înzestrările, fără a încerca să-și învăluie orgoliile într-o modestie neconvingătoare. A știut să stârnească pentru cei din jur și interes și simpatie și de aceea am iubit-o și azi îmi lipsește atât de mult.

Chiar dacă a trecut mai mult de un an de la moartea Rodicăi, imaginile și amintirile cu și despre ea îmi sunt întipărite foarte bine în memorie. Prin

Victor Ojog - tatăl scriitoarei

N° 1356

Uniunea Avocaților din România
Consiliul General
Diplomă de Avocat

Noi Domn. I. Dobrescu, Președintele Uniunii Avocaților din România
pe baza deciziei cu N° 4/1926 dată de Consiliul Baroului din
Orhei, prin care D^{le} Victor Ojog, născut
în anul 1902 comuna Dorohoi, județul Dorohoi, este înscris în corpul
avocaților din Orhei, liberăm D^{le} Victor Ojog
prezentă diplomă în virtutea căreia va putea exercita profesiunea de avocat,
conform legii

Data în București, la 23 februarie 1926

Președinte, I. Dobrescu

Decanul Baroului,

Secretar general,

Semnătura avocatului f. c. Ojog

al. P. Nănilu

moartea ei s-au pierdut iluziile și optimismul care dominase întreaga mea viață prin ceea ce putea ea induce în existența mea.

Apartamentul în care a văzut lumina zilei pe data de 28 August 1939 este situat într-un bloc din cartierul fostei operete, considerat pe atunci boieresc. Acesta era locuit în cea mai mare parte de mari liber-profesioniști, de membri de ambasadă, juriști, avocați, medici, ingineri, artiști.

Blocul se află în vecinătatea tribunalului mare, constituind atunci un avantaj pentru tatăl Rodicăi, Victor Ojog, întrucât acolo își desfășura activitatea. Bunicul meu, căci despre el este vorba, era „un avocat abil, bărbat impozant, deștept și unic“. Această caracterizare a fost făcută de sora sa, profesoara Valerica Ojog, o moldoveancă de toată isprava, și cred că i se potrivește cel mai bine. În plus, avea o politețe aparte și o prestanță care impuneau respect atât clienților, cât și prietenilor.

Bunicii mei s-au cunoscut în condiții mai puțin obișnuite. Povestea lor este foarte frumoasă și este caracteristică acelor vremuri din perioada interbelică, când se pune accentul mai mult pe sentimente reale și mai puțin pe materialismul și prejudecățile care conduc societatea și epoca de-acum. Timp de 3 ani, Victor Ojog a fost profesor la un liceu de fete din Orhei și aici s-a îndrăgostit „iremediabil“ (cum spunea adesea) de cea mai frumoasă elevă din școală. Aceasta nu a putut rămâne indiferentă la astfel de sentimente și câțiva ani mai târziu s-au căsătorit.

Avocatul Victor Ojog

Căsnicia lor a fost durabilă și foarte frumoasă. Faceau parte din acea categorie socială care le permitea să ducă o viață mondenă, să meargă frecvent la teatru, operă, concerte, restaurante, să primească și să facă vizite.

Ana și Victor Ojog - Căsnicia lor a fost durabilă

În luna de miere, prelungită la 70 zile, au făcut un voiaj în străinătate, oprindu-se pentru o perioadă mai lungă în Egipt, impresionați fiind de civilizația și cultura acestei țări. Aici se mai afla în vizită oficială regele Carol al II-lea, astfel încât tinerii soți Ana și Victor Ojog au avut privilegiul să se alăture, un timp, suitei regale.

28

170597

În numele
Majestății-Sale

Au nom
de Sa Majesté

CAROL II

CAROL II

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

Par la Grâce de Dieu et par la volonté nationale

Rege al României

Roi de Roumanie

Ministerul de Interne eliberează

Le Ministère de l'Intérieur délivre

PASPORT

Semnătura titularului
(Signature du porteur)

Se certifică de noi că fotografia și semnătura sunt ale titularului pasportului.

Nous certifions que la photographie et la signature appartiennent au titulaire de ce passeport.

Ministerul de Interne

Ministère de l'Intérieur

ID-ul

Nr. 10

De profesie

De profession

Călătorind în

Voyageant en

su Farquie, Greece et Egypte

Nr. 10

din Registrul Autorității care a eliberat pasportul.

Pașaportul soților Ana și Victor Ojog

Acest pasport a fost eliberat în virtutea art. _____
litere _____ din Regulamentul pentru aplicarea
legii Pasportelor.

la 1 Aprilie 1936
de Ministerul de Interne.

și valabil pentru una anee

S-a aplicat și anulat de către _____ timbru, în

valoare de Lei Reducere

de Taxă conf. adresei nr. _____
428.442.430 de la de Tracate -
Scutit Tracat, 0.14.
V. y. 28.4.1936.

Le présent passeport a été délivré en vertu de
l'art. _____ lettre _____ du règlement pour
l'application de la loi des passeports.

Le 1 Aprilie 1936
par Ministère de l'Intérieur.

et valable pour une année

Signature et sigilul autorității
care a eliberat pasportul

Signature et sceau de l'autorité
qui a délivré le passeport

DE INTERNE

Timbre și pentru sigil

Nr. de serie 170597

Nr. de serie 170597

Pagină rezervată pentru vize
page réservée pour les visas

CONSULAT GENERAL D'EGYPTE
A BUCAREST

Viza d'entrée

No. 104 Date 3 April 1936

Nom M. Victor Oros

Passeport No. 170597

Durée de validité douze mois

Validité } pour tous les voyages
pour tous les voyages
effectués pendant la
durée de la validité

Durée de séjour un mois

Droits perçus GRATIS

Le Consul Général

S. Calușfetcu

Pagină rezervată pentru vize
page réservée pour les visas

ROMANIA
MUNICIPIUL BUCURESTI
- 4 APRIL 1936
EST-DE-TRACAT

ISTANDUL
EMISIVET - S-G. MODURLOAN
Sahri garmaga ekan.

Nr. de serie 170597

Nr. de serie 170597

Duplicate

Mihai T

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

Rege al României

La toti de fata si vulori. Sinceritate

Asupra raportului Ministrului Năstru al Afacerilor
Străine, Cancelar al Ordinilor, sub N.º 40413

Am decretul și decretăm

Art. I. Numim membru al Ordinului Coroana României
in gradul de Cavaler pe Demnitate

Ojog Victor

August Rhein

Nr. 11. Ministrul nostru al Afacerilor Străine Cancelar
 al Ordinilor este însărcinat cu executarea acestui Decret
 Dat în București, în 13 Iunie 1928.

In numele Majestății Sale Regelui Mihail I

(severint), Nicolae Principe al Româniilor

semnat: *Miron Patriarhul României*

(continued) Ch. V. Buzdugan

Ministrul Afacerilor Străine
Cancelar al Ordinului

Journal of J. G. Dyer

Pentru conformitate cu Textul original

Charles F. Hamilton (C. F. H.)

Reveniți în țară au locuit aproape 3 ani la hotelul Union, apoi au cumpărat apartamentul de care am vorbit și-n care Victor Ojog și-a deschis un cabinet de avocatură.

Mama Rodicăi a fost timp de 5 ani profesoară la Sc. G-rală Bărbătescu-Vechi – 117, unde era foarte îndrăgită atât de colegi cât și de elevele care erau fascinate de frumusețea și eleganța ei. Când s-a angajat, fiind foarte tânără și lipsită de experiență, asista la orele celorlalți profesori, în special la cele ale profesoarei de română Mițulica Marconi, căreia de-atunci și până la sfârșitul vieții i-a rămas prietenă credincioasă.

**Ana și
Victor Ojog
Părinții
scriitoarei**

Mișulica Marconi, azi în vârstă de 94 ani, povestește printre altele o întâmplare amuzantă. În acele vremuri, învățământul de partid era sarcină obligatorie pentru toți profesorii și se obișnuia ca la sfârșitul unui an de curs să se organizeze o familiară agapă.

Într-o astfel de împrejurare tot corpul profesoral s-a dus la un restaurant unde atmosfera a fost mai deosebită decât în alte dăți. Cu muzică bună, dans și companie agreabilă, bunica s-a simțit atât de bine, încât a pierdut noțiunea timpului și-abia la plecare a constatat că este trecut de miezul nopții. Îngrijorată, știindu-l pe bunicul maladiv gelos, a venit în goană și a intrat spășită în casă, sperând totuși că nu va fi admonestată. S-a înșelat amarnic. Acesta o aștepta în prag, „foc și pară” și imediat s-a interesat într-o manieră inchizitorială cine a participat la petrecere, lângă cine a stat la masă, ce discuții s-au purtat și când a aflat că a și dansat, s-a declanșat un scandal de proporții, care a durat până în zori.

Numai intervenția salutară a Mișulicăi Marconi, care venise s-o ia la școală (erau vecine) a temperat spiritele. Cu toate acestea, bunicul a stat bosumflat încă o vreme – situație neobișnuită la ei, pentru că o adora. A fost ultima „escapadă” ca gen a bunicii.

Ea era, o citez pe Rodica: „mama mea era femeie foarte frumoasă, avea stil. Își cumpăra toaletele de la case de modă celebre: Worth, Botoș, Robelle, Marisse. Avea convingerea – pe care o repeta adesea – că o blană la gâtul femeii – chiar și pisică – îi conferă acesteia și eleganță și distincție.

De la ea am învățat bunul gust și mai ales să nu fiu banală; să fiu originală, să nu mă iau după „turmă”. Nu numai că a luat în serios învățămintele primite, dar a depășit mult așteptările mentorului – fiindu-i profund străin spiritul gregar.

Despre tatăl ei, spunea că era un bărbat distins, inteligent, pragmatic și cu ambiții mari. A fost de ase-

**Soții Ojog,
eleganți
și distinși**

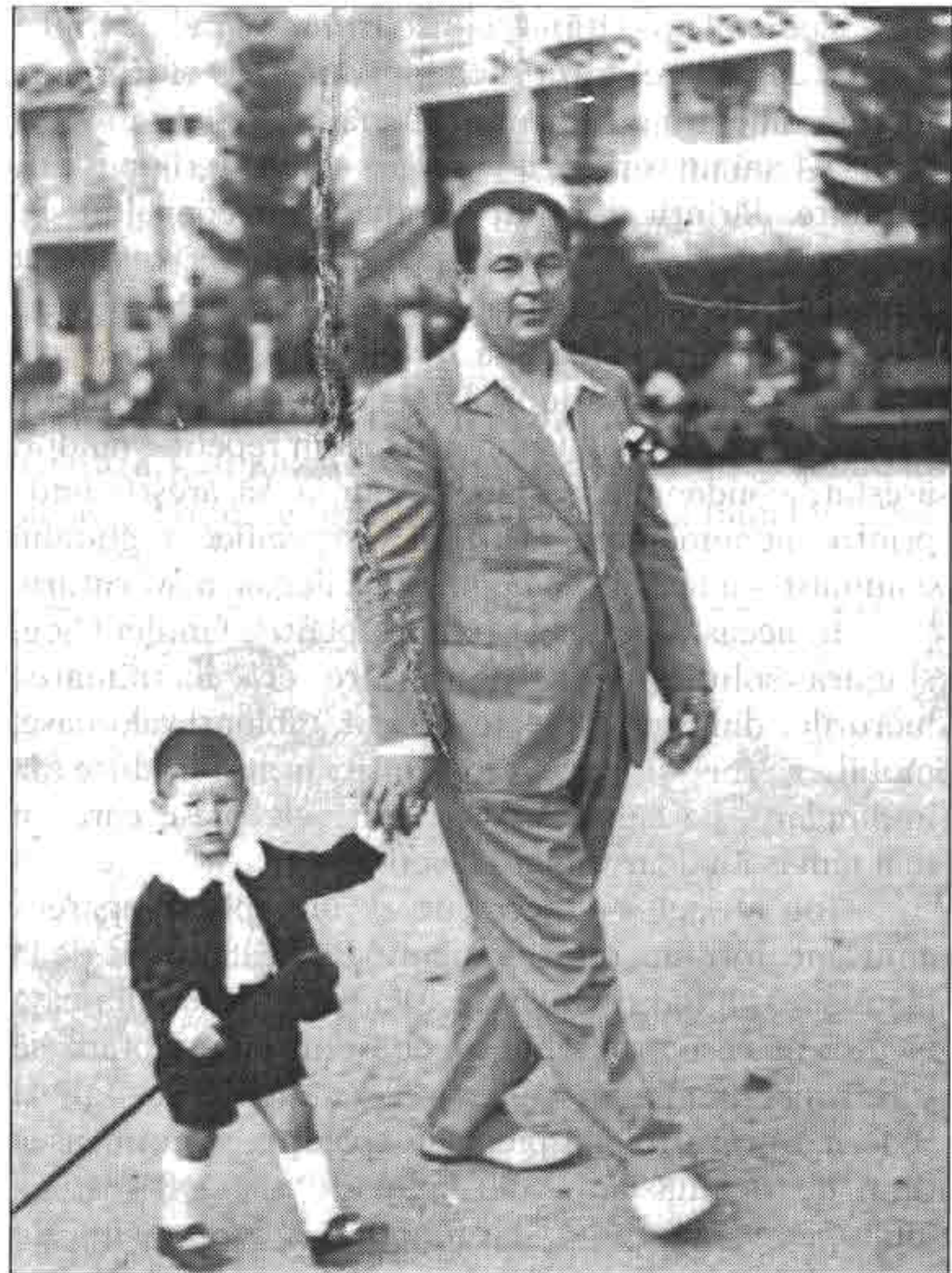
menea un soț, tată și bunic de excepție (mama ar adăuga și socru).

Victor Ojog a fost cel mai tânăr deputat în Parlamentul României, din partea Basarabiei, desemnat de Partidul Național Liberal.

Păstrez o fotografie-tablou cu deputații din legislatura României 1934-1937, în care acesta figurează împreună cu ceilalți deputați:

Săveanu M. – președinte;
C-tin I.C. Brătianu (Dinu);
Gh. Tătărăscu;
I.G.Duca;
Poetul Ion Pilat;
C-tin Xeni;
Petre Gheață;
Dr. C-tin Angelescu;
Victor Antonescu;
Richard Franasovici;
C-tin Argetoianu;
Mircea Cancicov;
Manolescu Strunga;
Mihail Juvara;
D.I. Duca;
Mitiță Constantinescu;
Av. V. Benteoiu;
Av. Aznavorian;
Victor Iamandi
și alții.

Revenind la soții Ojog, aceștia au avut 2 copii – o fată și un băiat.

**Victor Ojog și fiul său Dan Puiu,
fratele scriitoarei**

Rodica – fetiță – contrariază. Paradoxal, dar tocmai ea, a cărei frază și condei au sedus cititorii – a fost considerată cu imensă spaimă, întârziată mental. Până la 4 ani nu vorbea, nu mergea și era îngrijorător de cuminte. Părinții, motivat alarmați, au consultat cel mai bun medic din București, care le-a temperat temerile: „nu vă speriați, copilul e mai încetinel“.

Copilăria Rodicăi și a fratelui ei Dan-Puiu a fost tristă, plină de privațiuni. Tatăl, Victor Ojog, singurul susținător material al familiei, a fost în repetate rânduri arestat, condamnat și întemnițat la Văcărești, unde printre nenumăratele acuzații – specifice regimului comunist – a fost și cea de practică ilegală a avocaturii.

În această perioadă tulbure pentru familia Ojog, singura soluție de supraviețuire era înstrăinarea lucrurilor din casă. Obiecte de artă, tablouri valoroase, mobilier rar și vase prețioase erau vândute la întâmplare, pe sume modice. Puținele piese care au mai rămas au doar valoare afectivă.

Tot atunci s-a petrecut și un episod aparent amuzant. Într-una din zile, mama Rodicăi a venit de la piață și exultând de bucurie, și-a anunțat familia că a făcut o afacere profitabilă. A convenit cu o lăptăreasă (după îndelungate negocieri) în schimbul unei oglinzi Bidermayer, veritabilă piesă de colecție, să primească timp de o lună câte 3 l. lapte pe zi. O fi fost ea întâmplarea amuzantă, dar nu pot fi ignorate jalnicele vremuri pe care le-au trăit.

Părinții făceau eforturi deosebite să ascundă copiilor sărăcia umilitoare la care erau supuși,

oferindu-le pe cât posibil – o viață normală. Cu frustrări din partea lor reușeau să le asigure lecții de pian, engleză, franceză și chiar scurte vacanțe la munte.

Așa s-a făcut că Rodica vorbea fluent franceză, bine engleză și se descurca în germană.

La vârsta de șase ani, a fost înscrisă la „Maison de Français“, școală cu pretenții, ținută de catolici. Colegii ei erau în general fii de mari aristocrați ai vremii de atunci, printre care Ana Rosetti, frații Gerotta, Caramzuleștii, Ileana Zisu. A fost remarcată ca având o mare ușurință în descifrarea tainelor limbii franceze.

*Institut Français de Hautes
Etudes en Roumanie
École Primaire de Bucarest*

*L'élève Ojog Rodica
de la classe de deuxième..... a été inscrit au*

Tableau d'Honneur

pour sa conduite, son travail et ses progrès au cours

du mois de Mai.....

de l'année scolaire _____ 1946 1947

Părinții Rodicăi și-au iubit mult cei doi copii, dar pentru fetiță au avut un plus de afecțiune și înțelegere.

Până la 10-12 ani, fratele ei mai mare era obligat de părinți, sub amenințarea cu bătaia, să-și „poarte” surioara oriunde mergea și s-o conducă la școală ducându-i ghiozdanul, ceea ce pentru el era o cruntă umilire (motiv pentru care – după propria-i mărturisire -, sub diverse pretexte, o „altoia”). Ceea ce îl scotea însă din minți era faptul că îi impunea s-o ia și la cinematograful, unde de regulă era însoțit de prietenii lui.

„Băiat de băiat” – cum spun adolescenții de astăzi -, se jena teribil față de „gașcă” (niște băieți cuminți, de altfel) să apară cu codiță după el. Ca să iasă din încurcătură fără să-și știrbească personalitatea, îi cumpăra și ei bilet de intrare la cinema, îi dădea două-trei bomboane și-i cerea imperativ să se așeze pe alt rând mai în față ca s-o vadă totuși, iar la ieșire, după ce se despărțea de prieteni, își recupera sora care îl aștepta zâmbitoare și cuminte, sprijinită de câte-un zid. Acasă ajungeau împreună de mână, spre încântarea părinților.

După mulți ani, aceștia au aflat amuzați, adevărata înțelegere dintre micuții Ojog.

Tot cam în aceeași perioadă, bunica – în dorința sinceră de-a fi cât mai obiectivă în ceea ce îi privește pe copiii ei, îi califica: „băiatul este frumos, deștept dar tare nebunatic, iar fetița e mai urâtică însă cuminte și ascultătoare”.

„Fetița” nu se necăjea și nu riposta.

Rodica la vârsta de patru ani

Ignora cu suverană indiferență aprecierile făcute de mamă considerând că „bate câmpii“ (expresie preluată de la copii de pe stradă).

Singură apoi în fața oglinzii se admira și mângâindu-și frumoasele bucle blonde se întreba cum de mama nu-și dă seama cât de frumoasă este ea.

Dacă facem un salt în timp – în mai puțin de zece ani premonițiile ei se confirmă, iar siguranța în posibilitățile intelectuale și puterea de seducție vor constitui trăsături esențiale ale vieții ei.

Rodica a fost iubită de familie, de cei doi soți și nu numai, de prieteni și la rândul ei a ars iubind.

Tata era mândru de sora lui, de inteligența ei, de farmecul ce-l emana, de setea nebună de viață și, când a devenit scriitoare de succes, de talentul ei.

Pe de altă parte Rodica avea încredere în judecata fratelui și nu o dată, după ce acesta îi citea manuscrisele viitoarelor romane, ținea cont de observațiile lui pertinente, revenind asupra capitolelor vizate.

Aș vrea să amintesc un episod petrecut prin anii 1990. Rodica, aflând că unchiul meu, avocatul Ion Dumitrescu, este membru PN.L., l-a rugat s-o însoțească la sediul partidului pentru a se înscrie și ea. Dorea acest lucru deoarece tatăl ei fusese membru al acestui Partid și pentru faptul că ea însăși avea convingeri liberale. Între timp fratele ei, aflând de această intenție, a convins-o să renunțe, avertizându-o că va câștiga câțiva simpatizanți politici dar va pierde mii de cititori, așa încât nu s-a mai înscris, spre

dezamăgirea unchiului meu care considera că ar fi jucat un rol important în viața politică românească prin prestanța, prin prestigiul scriitoricesc, cât și prin inteligența și cultura de care dispunea.

Depășind vârsta adolescenței, frații Ojog se înțelegeau foarte bine, deși erau total diferiți ca structură și ca preocupări. În contrast cu modul extravagant în care trăia Rodica, viața tatălui meu a evoluat în parametrii clasici. S-a căsătorit cu femeia iubită, a avut un copil, s-a devotat familiei și profesiei de inginer, și-a cumpărat un apartament și o mașină și se considera fericit. Îi plăceau și lui petrecerile, iubea muzica, cânta foarte bine la pian, adora marea, concediile în străinătate, a avut prieteni buni și dragi, era iubit și prețuit de toată familia din ambele ramuri, era vesel, optimist – dar totul în limite obișnuite.

Revenind la copilăria Rodicăi, în 1948 intervine reforma învățământului și se înscrie la Liceul „Domnița Ileana” („Eminescu” de astăzi), unde rămâne următorii 5 ani până la absolvire.

În viața ei de elevă a fost terorizată de matematică pe care o considera o materie „infamă” și nu înțelegea cum de este acceptată în programa învățământului. Nici pentru fizică n-a făcut o pasiune, în schimb adora literatura, iar la limbi străine excela.

La 16 ani era absolventă de liceu (pe atunci se făceau doar zece clase) și dă examen de admitere cu succes la Facultatea de Drept din București.

Nu știu în ce măsură a fost opțiunea ei sau a urmat dorința tatălui. Acesta, decepționat că fiul, mai

Seria.....

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Nr. 020307.....

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

DIPLOMĂ DE MATURITATE

Prezenta diplomă a fost eliberată tov. Goga T.
Angela Rodica născută în anul 1939 luna August ziua 28
în comună (orașul) București raionul N. Bălcescu
regiunea București pentru a dovedi că a fost înscris în anul 1955
la școala medie de fete nr. 19 din București
raionul N. Bălcescu regiunea București și a absolvit
cursul complet al școlii medii, avînd purtarea foarte bună.

Prezenta diplomă dă dreptul posesorului de a urma cursurile
școlilor superioare din R. P. R.

ȘEFUL SECȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÎNT
RAȚIONALE (ORĂȘENESTI)

Nr. 1160

DIRECTORUL ȘCOLII

Secretar, Deluscu

Semnătura absolventului,

Eliberată în anul 55 luna aug ziua 3

mare cu 4 ani, a ales carieră inginerească, a insistat ca măcar „fata“ să-l urmeze ca avocat.

Pe când era studentă în anul doi, s-a produs revolta din Ungaria (1956) și în degringolada creată în facultăți, Rodica (și mulți alți colegi) a fost arestată și exmatriculată sub acuzația că și-a manifestat public solidaritatea cu acea mișcare.

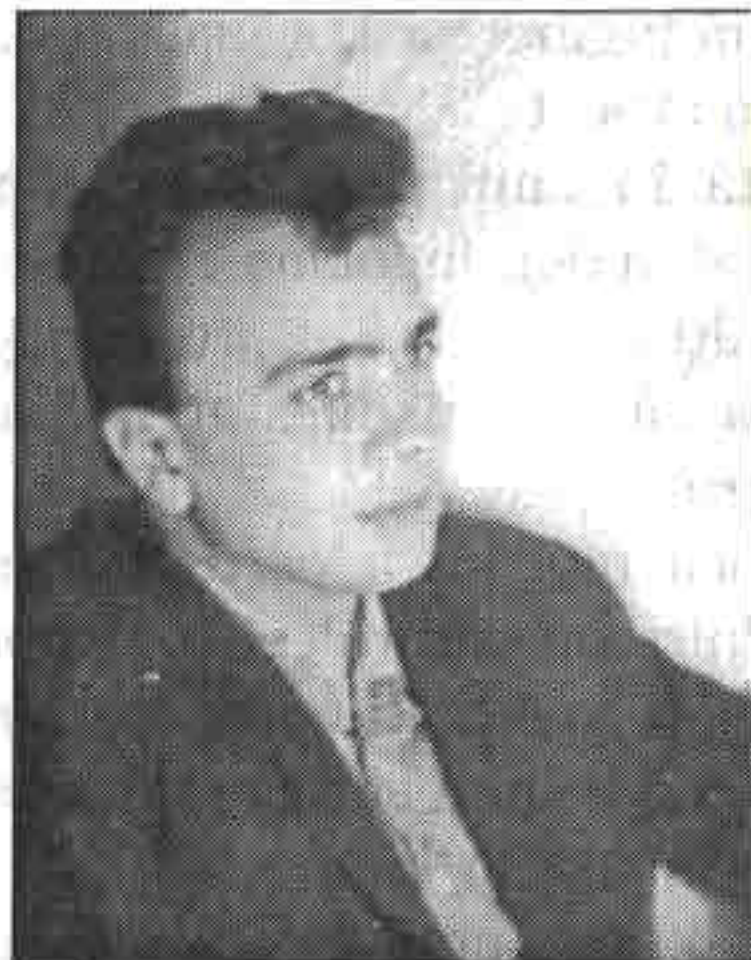
Ironia a fost că Rodica nici nu a participat la manifestație. Avusese întâlnire cu viitorul ei soț, fapt dovedit, dar mâna răzbunării secretarului U.T.C., a cărei curte insistentă Rodica o respingea sistematic, a trecut-o pe lista neagră a manifestanților.

Pentru întreaga familie, arestarea ei era o grea lovitură, dar pentru Rodica, chiar și în acea dramatică împrejurare, prima cochetăria ei înnăscută, căutându-și zorită cerceii adecvați ținutei, deși milițienii o așteptau în prag.

Cu blândețe, să n-o sperie prea tare, tatăl ei a făcut-o atentă că este vorba de o privare temporară de libertate unde nu sunt permise bijuteriile, iar lucrurile de îmbrăcăminte trebuie să fie limitate și practice.

După câteva luni, adevărat coșmar de anchete și declarații, a fost eliberată, dar nedreptatea suferită a marcat-o profund.

Cum această conjunctură o surprinsese îndrăgostită de tânărul avocat Bebe Gașpar, și cum el era nerăbdător să-și lege viața de-a iubitei lui, iar Rodica era încă sub impresia pușcăriei, a acceptat să se căsătorească și să plece imediat din București. Firesc, s-au dus la Bocșa – Timișoara, unde familia soțului avea

**Bebe Gașpar,
primul soț
al scriitoarei**

un castel de vis care nu știu prin ce miracol rămăsese în posesia proprietarilor.

Bebe Gașpar era nepotul scriitorului și proto-popului de Bocșa – Mihail Gașpar. Acesta primise titlul de „Ecsedi, Gall Gașpar” și de atunci descendenții lui au beneficiat de particula nobiliară „von” ce preceda numele de familie.

Părinții lui Bebe, oameni de mare cultură și educație aleasă, și-au primit nora cu brațe deschise și dragoste. În climatul intelectual din casa Gaspar, Rodica în timpul liber studia în profunzime mitologia greacă și romană.

Bebe Gașpar nădăjduia ca soția lui să-i rămână alături toată viața și să renunțe la studii. S-a înșelat. Ea își dorea să învețe, să se realizeze profesional; era

ambicioasă și decisă să facă ceva în viață, dar nu orice și nu oricum.

În afară de aceasta, Rodica acceptase căsătoria cu condiția să se stabilească împreună în București, de care nu concepea să se despartă. „Prefer o mansardă pe Calea Victoriei, decât un castel în Timișoara“, obișnuia să spună.

Viitorul soț a asigurat-o că așa va proceda dacă în decurs de un an de zile nu se va acomoda cu viața de provincie – ceea ce nu s-a întâmplat, reîntorcându-se definitiv în capitală și astfel s-au despărțit înainte ca pasiunea lor să se fi consumat.

Ulterior, și ca urmare a nenumăratelor demersuri făcute de tatăl ei, Rodica primește de la Ministerul Învățământului aprobare de reînmatriculare în facultate cu condiția să se reabiliteze – așa era „moda“ pe atunci – un an de zile în fabrică lucrând ca muncitoare necalificată.

Bebe Gașpar – aristocrat de generații întregi, oricum n-ar fi admis ca soția lui să lucreze într-un astfel de mediu, socotindu-l degradant. A implorat-o să renunțe, i-a căzut în genunchi dar ea a rămas neclintită în hotărârea luată.

Mulți ani mai târziu, Rodica mărturisea că mariajul cu Bebe a fost o haltă fermecătoare pe itinerarul vieții ei.

Se bucură că a existat și nu are păreri de rău că s-a destrămat.

S-au revăzut cu emoție după multă vreme, în jurul anilor 1976-79 și după revoluție, când Bebe Gașpar a

avut de susținut diverse procese în București.

Când s-au cunoscut erau tineri, frumoși, entuziaști și încezători într-un viitor comun, plin de promisiuni și speranțe; acum s-au regăsit ca doi oameni maturi, împliniți profesional, dar cu trecut și amintiri diferite.

Au murit la diferență de un an (Bebe în 2001, Rodica în 2002), Rodica în București, la Spitalul Municipal, imobilizată la pat, iar Bebe în Germania, după ce i-au fost amputate ambele picioare. Suferea de arterită și diabet sever.

Amândoi își manifestaseră dorința să fie incinerați. Urna cu cenușa Rodicăi a fost depusă la cimitrul Belu în mormântul familiei, iar cea a lui Bebe a fost adusă din Germania și depusă la mormântul bunicului din Bocșa Montana.

Bebe Gașpar

Se zice că un destin neiertător ar fi urmărit familia Gașpar. Bunicul Mihail a murit tânăr – la 49 de ani, fiul său Ionel s-a sinucis cu un foc de pistol într-un tren pentru că pierduse la cărți o sumă importantă – bani ai Partidului Național Țărănesc, iar o altă rudă s-a stins din viață în condiții dramatice.

Despre castelul Bocșa sunt suspiciuni c-ar fi bântuit de fantome, motiv pentru care strănepoții lui M. Gașpar – Gloria și Renato au părăsit castelul după revoluție și s-au stabilit definitiv în Germania.

În „Evenimentul zilei – Magazin“ din 8 septembrie 2002, gazetarul George Coman inserează:

„Fotograful Dan Mercescu locuiește vis-a-vis de castelul Gașpar. Este absolvent al Facultății de Științe Economice din Timișoara. El este prieten cu Gloria și Renato – strănepoții scriitorului Mihail Gașpar. Așa a ajuns să fie martor la câteva scene misterioase și inexplicabile petrecute în castel, dar a auzit și pe alții povestind lucruri incredibile: «Într-o seară de vară am fost invitați în salonul mare al castelului. Erau de față frații Renato și Gloria, fiii avocatului Bebe Gașpar. Când s-a făcut 12 noaptea, s-a deschis deodată, cu zgomot mare, ușa. Nu intrase nimeni... Am rămas încremeniți. M-am ridicat cu teamă și m-am dus s-o închid. După ce am ajuns pe scaun ușa s-a deschis din nou singură, deși încuietoarea era perfectă. Toți am tăcut și ne simțeam amețiți. La un moment dat am avut senzația că cineva, o forță invizibilă încerca să apese din nou pe clanța ușii și să o deschidă!»“.

În același articol, gazetarul George Coman con-

semnează mărturiile unui milițian (prin anii `970 miliția își avea sediul lângă castel), care în timpul nopților de gardă, a văzut pe zidurile și ferestrele castelului lucruri înfricoșătoare.

George Coman își încheie astfel articolul:

„Numeroase mărturii converg spre aceleași întrebări. A cui prezență se face simțită în castelul de la Bocșa?... Drame petrecute cu veacuri în urmă trăiesc încă în aerul greu și întunecat al acestor locuri“.

Acum – castelul părăsit de fii lui Bebe Gașpar este o ruină –, iar localnicii temători îl ocolesc.

Revenind la Rodica, după ce s-a despărțit de Bebe, n-a ezitat nici un moment și s-a angajat la fabrica de medicamente „Galenica“, fiind muncitoare necalificată. Deși delicată și gingașă, parcă zămislită din porțelan și sidef, n-a pregetat să lucreze cot la cot cu celelalte „colege“, și-a însângerat degetele în capse și cartoane (noptile dormea cu mâinile bandajate), n-a refuzat nici-o sarcină, a participat la toate activitățile obștești, s-a evidențiat și-n brigada artistică prestând ore suplimentare pentru repetiții și serbări – și nu s-a plâns niciodată. A fost o colegă de muncă model; muncitoarele tinere îi făceau confidențe de ordin sentimental, cele mai vârstnice îi dădeau sfaturi, iar ea accepta cu demnitate situația.

În 1962, la finele unui an de muncă dură, a avut surpriza neplăcută să constate că aprobarea de reînmatriculare nu s-a mai respectat, în schimb i s-a dat acordul să dea examen de admitere la orice facultate.

S-a temut de București și s-a înscris la Iași, tot la facultatea de Drept, unde a dat examen de admitere și a reușit cu brio.

Din timpul studenției a avut amintiri frumoase, i-a plăcut orașul Iași, și-a îndrăgit colegii, a învățat bine, s-a distrat, dar gândul și sufletul ei erau la București.

Aștepta cu mare nerăbdare vacanțele, mai ales că în acest timp se îndrăgostește, într-un ajun de Crăciun, de prietenul fratelui ei – actorul Cosma Brașoveanu.

Se cunoșteau de mult timp, dar până atunci relația era pur camaraderească. Cosma a mărturisit – după aceea –, că de fapt a fost îndrăgostit de Rodica de când a cunoscut-o, dar nu și-a dezvăluit sentimentele de teama refuzului inevitabil, ea fiind angajată în relația cu Bebe Gașpar.

De-acum cursele Iași-București și invers devin o permanență; ori Rodica venea în București (chiar de pe o zi pe alta), ori Cosma pleca la Iași, ori de câte ori timpul îi permitea.

Amândurora li se părea că timpul se oprește în loc cât nu sunt împreună, iar restul studenției este percepută ca o eternitate.

Și dorul irezistibil pentru orașul său natal, dar și iubirea nemăsurată pentru Cosma au determinat-o pe Rodica să se transfere la Facultatea de Drept din București, chiar din primul an de studenție. Aici s-a distins, în cei cinci ani de studii (1962-1967), în special la Dreptul Civil și Limba Franceză la care a obținut permanent note maxim, dar deopotrivă și la Criminalistică și Medicină Legală, discipline care aveau

să-i anticipeze înclinația scriitoricească spre romanul polițist și de aventură.

În sfârșit vine anul fericit al absolvirii facultății – 1967 –, când obține diploma de licență cu media 9,25.

Imediat se înscrie în Colegiul de Avocați din București, unde profesează timp de șapte ani.

Rodica era o prezență de neignorat în mozaicul social. Redau sub acest aspect relatările unchiului meu Ion Dumitrescu – următorul episod:

„Am văzut-o pentru prima dată pe Rodica Ojog Brașoveanu prin anul 1969-1970. Eu eram procuror de ședință la Tribunalul Regional București, iar ea era avocată stagiară, ce făcea ucenicia pe lângă avocata Ana Ciobanu. A intrat în sala de Judecată și a cerut amânarea unui dosar pentru că Ana Ciobanu, titulara dosarului, nu se putea prezenta fiind plecată în provincie. Rodica mi-a atras atenția nu numai prin nume, dar mai ales prin eleganța vestimentară și frumusețea fizică frapantă. Avea în plus o distincție în mers și un aer de intelectualitate, chiar și neexprimat prin cuvinte“.

Când Rodica s-a înscris la Colegiul de Avocați a cerut să fie repartizată pentru a-și face stagiatura pe lângă o femeie avocat, știind că soțul ei este foarte gelos și dorind să-i menajeze eventualele suspiciuni.

În 28 august 1963 (nu întâmplător alesese momentul: era ziua de naștere a Rodicăi), Cosma Brașoveanu. „gătit la 4 ace“ și „doborât“ de emoție, a venit cu un buchet uriaș de flori – să ceară oficial mâna Rodicăi.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE DREPT

Sig. - [Signature]

Diplomă

În baza hotărîri Comisiei pentru examenul de stat din sesiunea IV
anul 1963

OJOG V. ANGELA-RODICA ^{căsătorită} BRASOVEANU născută în anul 1939,
luna august, ziua 18, în localitatea București, raionul
10 decembrie, regiunea _____, a obținut

DIPLOMA DE LICENȚĂ ÎN DREPT

specialitatea știința juridică

cu media 8,5 (nouă și jumătate) la examenul de stat.

I se eliberează prezenta diplomă pentru a se bucura de toate drepturile
acordate de legile în vigoare.

D. 6 ANI

Părinții și fratele ei au rămas consternați. Știau de idila lor, dar o catalogau ca un capriciu trecător al Rodicăi.

Părinții s-au opus din răspuțeri, considerând un mariaj total nepotrivit, iar fratele ei, deși prieten cu Cosma, îl socotea „neserios și golan”.

Cu toată această opoziție înverșunată ei s-au căsătorit în 31 august 1963, iar cu timpul Cosma, „pus la zid” inițial, s-a dovedit un soț bun, afectuos și

Cozma pe străzile din Praga

devotat. Dan-Puiu (fratele Rodicăi) a recunoscut că s-a înșelat în privința lui, așa că au rămas prieteni până la moartea lui Cosma.

Cosma Brașoveanu s-a născut în 1933, la Tighina, în Basarabia. Era fiu de preot (al cincilea copil la părinți).

La vârsta de 8 ani – împreună cu familia s-a refugiat la București. Aici s-a înscris la Liceul „Matei Basarab”. În cadrul școlii se organizau serbări unde Cosma a devenit o mică vedetă. La un astfel de spectacol a avut șansa să fie remarcat de actrița Dina Cocea, care considerând că are aptitudini actoricești, l-a sfătuit să se pregătească pentru admitere la Institutul de Teatru, dar cu recomandarea expresă de a se debarasa de accentul moldovenesc. Ambițios, a făcut eforturi mari în acest sens și cu tenacitatea care-l caracteriza, a reușit.

Paradoxal, mai târziu, tocmai handicapul accentului l-a ajutat să devină unul din cei mai populari actori în spectacolele de televiziune.

A fost admis la Institutul de Teatru la clasa profesorului Timică, unde a avut colegi de marcă printre care Florin Piersic, Ioana Bulcă, Leopoldina Bălănuță, Liviu Crăciun.

Vorbea totdeauna cu mare bucurie și nostalgie de anii minunați ai studenției.

La absolvirea institutului în 1957 este repartizat la Teatrul Național din Piatra Neamț, unde joacă timp de un an ca stagiar, după care este angajat la Teatrul Național din București.

Cosma era o natură rebelă; nu avea tact, nici nu voia să se corecteze în acest sens, spunea totdeauna ce gândea fără menajamente, indiferent că era vorba de un mașinist, pompier, coleg sau director. Astfel și-a atras multe antipatii și a ratat numeroase roluri.

La cea mai neînsemnată nedreptate – și au fost destule –, amenința cu demisia și chiar o făcea, motiv pentru care mulți ani i s-a spus în teatru „Brașoveanu demisie“.

Șansa lui a fost că „minți luminate“ i-au ignorat micile sau marile lui răzvrătiri, nu îndeajuns motivate și astfel a fost scutit de a-și rata cariera, pentru care avea certe aptitudini.

Cosma avea humor, imaginație, era deștept și întotdeauna avea replică inteligentă, dublată de ironie subtilă.

Era as în pozne și calambururi.

O întâmplare a rămas antologică în teatru.

În al doilea an de actorie, Teatrul Național se afla în turneu la Timișoara cu piesa *Orologiul Kremlinului*, de Arbuzov. În rolul principal era talentatul actor Gheorghe Popovici-Poenaru (azi profesor de teatru în Canada), iar Cosma interpreta rolul ceasornicarului. Pe durata unui întreg act, Cosma – ceasornicarul – trebuia să fie convins în ciuda reticențelor lui, să repare orologiul, simbol al Kremlinului.

Tocmai în ziua spectacolului, Cosma cunoaște și se îndrăgostește de o splendidă studentă din Timișoara. Îi dă întâlnire, aceasta acceptă, dar îi condiționează ora de despărțire, 23, când trebuia să fie la cămin.

În dificultate – spectacolul dura mult –, Cosma apelează la înțelegerea colegilor rugându-i să „joace mai repede” și eventual să suspende pauza. Gheorghe Popovici intră în panică că-și va rata rolul și refuză categoric.

În aceste condiții, Cosma lasă impresia că s-a resemnat, restul actorilor, și ei alarmați inițial, se liniștesc, cortina se ridică, iar spectatorii nerăbdători așteaptă începerea spectacolului.

Actul în care Lenin (Gheorghe Popovici) încearcă prin toate argumentele posibile să convingă îndărătnicul ceasornicar să repare orologiul, trebuia să dureze 50 de minute, însă Cosma – îndrăgostit și nepăsător la inerentele repercursinii, dă spectacolul peste cap.

După primele replici ale lui Lenin:

„Bine ați venit! Vreți să reparați orologiul?”, Cosma răspunde prompt: „Da, tovarăși!”, și în stupoarea generală a actorilor și spectatorilor, o ia la goană din scenă și din teatru.

Spectacolul a fost compromis, iar Gheorghe Popovici paralizat de indignare.

Bineînțeles că s-a declanșat un scandal de proporții uriașe la București. S-a propus excluderea lui din teatru și numai o minune (eu nu știu care fost aceea) l-a salvat.

Altădată a plecat în turneu cu o trupă de actori (pe litoral), din care făcea parte și prietenul său Florin Piersic. Fiind noapte și obosiți, majoritatea dintre ei au adormit în tren. La un moment dat Cosma îl zgâlțâie

violent pe Piersic, care dormea profund și când acesta, buimac, deschide ochii îi zice: „Florinele, măi Florine, ascultă, să știi că «ăștia» vor să te trezească, dar tu dormi liniștit că nu-i las eu să te deranjeze“.

„Mulțumesc, Cosmuță, mulțumesc“, și dintr-o dată s-a dezmeticit, și-a dat seama că este ținta unei farse și bineînțeles că nu l-a lăsat pe Cosma nepedepsit.

În sfârșit, fiind după mulți ani în America cu Rodica, a publicat, mereu pus pe șotii, într-un ziar special de largă circulație următoarea informație:

„Scriitoarea Rodica Ojog Brașoveanu a fost aleasă Miss Niagara, și actorul Cosma Brașoveanu și-a pierdut nevasta la ruletă“.

Printr-o nedorită întâmplare ziarul respectiv a căzut în mâna directorului Teatrului Național, actorul Radu Beligan, care, consternat, l-a chemat pe Cosma și l-a amenințat (a câta oară?) că-i desface contractul de muncă. Întâlnirea dintre cei doi a fost furtunoasă, iar explicațiile date de Cosma au fost ignorate. Totuși, în urma investigațiilor făcute de „armata“ de informatori, Rađu Beligan s-a edificat că a fost vorba doar de un nevinovat amuzament și l-a iertat, dar în continuare a considerat că ceea ce a făcut nu este de demnitatea unui actor. Pe Cosma, verdictul nu l-a afectat și a continuat să creeze comic de situații ori de câte ori avea ocazia.

Așa a fost Cosma: derutant, imprevizibil, genial, dezarmant, uneori malițios, iar alteori de o sensibilitate înduioșătoare.

Dacă n-ar fi fost actor, Cosma ar fi putut fi un bun

the Niagara Falls Gleaner

MCMLXV

FOUR PAGES

PUBLISHED IN NIAGARA FALLS

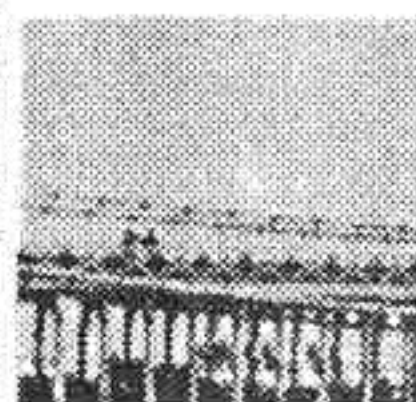
RODICA OJOG BRASOVEA CHOSEN MISS NUDE NIAG

falls -
devil
ilv

Blondin & Manager Tightrope Gorge

Jean Franco's Gravel on the Niagara Blondin the

The Niagara Falls Gleaner

Light MCMLXV

FOUR PAGES

PUBLISHED IN NIAGARA FALLS

COSMA BRASOVEANU LOSES WIFE IN POKER GAME

**Red Hills -
Redevil
family**

in "Red" Hill first
Lower Rapids suc-
y in Bobby Leaches'
barrel on Sept.

Blondin & Manager Tightrope Gorge

Jean Francoise Gravelet, or the Famous Blondin, the name by which he wished to be known did tricks on the high wire that you and I couldn't accomplish on a six-foot wide sidewalk.

In 1859 Blondin stunned time he thought back to those thousands of onlookers as he hour long minutes he spent on gracefully somersaulted at mid the high wire.

designer, schițele lui fiind de un gust și-o fantezie ieșite din comun. Broda frumos, confecționa genți, pantofi, rochii, accesorii (păstrez și acum ghirlanda de trandafiri care a înnobilit una din toaletele Rodicăi), făcea bijuterii, mărtișoare, excelente unicate pentru soția lui.

Nu pregeta să construiască chiar piese mici de mobilier.

Cosma a scris patru romane polițiste intitulate: *Fuga*, *Un martor incomod*, *Omul fără umbră* și *Fiara*. Ultimul îl începuse înainte de moartea lui fulgerătoare și așa a rămas mulți ani de zile. Într-un târziu, Rodica l-a continuat, l-a „periat” și, ironie, a fost publicat după moartea ei.

Cosma a jucat în filmele *Țicală*, *Parodie după Coana Chirița*, în numeroase spectacole pentru copii etc.

Și-ar mai fi dorit să compună un cântec. Dacă ar fi reușit sau nu, nimeni nu știe, deoarece viața nu i-a mai dat răgazul să afle.

Pe Rodica o iubea nemăsurat de mult, o ocrotea, îi îndeplinea și de multe ori chiar preîntâmpina dorințele, capriciile, nimic nu era prea scump sau prea greu să-i facă o bucurie, un moft costisitor, dar asta nu l-a împiedicat s-o amenințe ca dacă îl înșeală, îi scoate ochii cu tocul de la pantofii de seară.

Referitor la gelozia lui, când observa că un bărbat o privea insistent recurgea la tot felul de tertipuri s-o scoată din raza lui vizuală, sau dacă erau la restaurant, sub diverse pretexte schimbau imediat locurile. Nu-i mai puțin adevărat că Rodica atrăgea ca un magnet

privirile și nu doar ale bărbaților. Soțul ei era nu numai gelos ci și posesiv și nu permitea nimănui să le tulbure intimitatea, când erau împreună.

A fost de senzație reacția lui dintr-o seară petrecută la restaurantul „Cina“. Erau la o masă unde – din întâmplare – mai erau două scaune libere. La un moment dat a venit o pereche de tineri și a cerut permisiunea să stea la masa lor. Cosma le-a explicat politicos că este cu soția și au de discutat probleme personale, dar tinerii nu au ținut cont de refuz și s-au așezat. Fără să le adreseze un cuvânt de reproș, Cosma a rugat-o pe Rodica să se ridice, a luat masa pe sus, cu tot ce era pe ea (avea suficientă forță) și a mutat-o în spatele lor. A adus două scaune, s-au așezat și și-au continuat imperturbabili, discuția. Tinerii nepoftiți, rămași ca doi caraghioși pe scaune, fără masă, în mijlocul localului, au plecat imediat în hohotele de râs ale celorlalți meseni și chelneri.

Am aflat din lecturi de o întâmplare asemănătoare petrecută la restaurantul „Capșa“ – în timpul celui de-al doilea război mondial. Pictorul Theodor Pallady, reputat antifascist, era singur la o masă când doi ofițeri germani i-au cerut permisiunea să ocupe scaunele libere. Pallady i-a refuzat prompt zicând: „Ne pas possible monsieurs. C'est mon espace vital!“. Era o referire aluzivă la doctrina fascistă (nevoia de spațiu vital) la adăpostul căreia Hitler a incendiat Europa în anul 1940.

Cel mai adesea soții Brașoveanu mergeau la Casa Scriitorilor (aveau aceeași masă), unde niciodată nu

erau inoportunați de prezențe străine. Era cunoscută bizareria lor, de a nu fi deranjați, și respectată.

Am întrebat-o pe Rodica dacă nu se plictisesc seri întregi numai ei doi, înconjurați de atâta lume interesantă (mă refeream la Casa Scriitorilor în special) și mi-a răspuns fără să ezite: „Nu, niciodată, mă tem chiar că n-o să ne ajungă o viață împreună – să ne spunem totul“. Comunicaui perfect – vorbeau despre orice, probleme de viață, literatură, teatru, muzică, prietenie, despre cărțile Rodicăi, despre politică, planuri de viitor, călătorii și modă.

Și apropo de modă, Rodica și-ar fi dorit să trăiască în epoca de glorie și opulență în România anilor 1900-1940 – „întâlnirea dintre Orient și Occident, de un farmec fără egal“, la belle époque.

Adora rochiile romantice din muselină și voaluri fluide, cu risipă de pasmanterii și volane, jabouri bogate din dantelă Valenciennes, umbreluțe din ghipură, pălării florentine cu pene și panglici, pantofi delicați din satin.

În acord cu elegantele doamne, i-ar fi plăcut ca bărbații îmbrăcați în redingotă sau frac, cu melon și monoclu, să fie la fel de curtenitori și reverențioși cu acestea, cum erau cei din vremurile trecute.

Mama îmi relata că plimbându-se într-o zi de sărbătoare pe Calea Victoriei împreună cu Rodica – a înmărmurit sesizând marea de capete care o urmărea chiar după trecerea ei, parcă dirijate de-o telecomandă nevăzută.

Dacă Rodica nu și-a dorit copii, nu și-a dorit nici

Cosma, dar pe fetițele din familie, respectiv pe mine și pe frumoasa mea verișoară Oana-Adela Șamanschi, ne-a iubit.

Știa să se joace cu noi, ne răsfața și inventa tot felul de giumbușlucuri de la travestiuri până la clownerii, la care noi râdeam în hohote. Când aveam 4-5 ani ne trata cu deferență ca pe niște domnișoare, ne săruta ceremonios mâna (chiar am o astfel de fotografie), vorbea în limbaj pretențios, pe care nu-l înțelegeam dar intuiam că e „de bine“. Își juca rolul atât de convingător încât noi, flatate, deveneam instantaneu „persoane importante“.

Îmi iubeam unchiul, dar pe la vârsta de 5-6 ani am fost cucerită total și definitiv de Rodica, pe care de multe ori am luat-o de model în viață.

Cam pe atunci am realizat ce mătușă senzațională am și pe măsură ce treceau anii eram din ce în ce mai fascinată de personalitatea ei.

Foarte atentă și extrem de sensibilă la sentimentele celor din jur, în ce-o privește, simțindu-mă subjugată de farmecul ei, s-a apropiat de sufletul meu de copil și de atunci până la „plecarea“ dintre noi, am avut o relație cu totul specială.

Pe la 14 ani mi-a zis: „Mădălina, tu la mine vei fuma prima țigară și tot mie, sunt sigură, îmi vei spune (înaintea părinților) când ai să te îndrăgostești, și pe umărul meu vei plânge când vei fi dezamăgită, că și asta face parte din regulile iubirii și ale tinereții.“

Prima previziune nu s-a adevărat pentru că țigara nu m-a tentat niciodată, dar într-adevăr ei mă

destăinuiam – fără rezervă – în poveștile mele sentimentale.

Avea înțelegere pentru orice situație, chiar dacă nu totdeauna intra în vederile ei, și-mi dădea sfaturi de bun simț.

Era tolerantă cu mine deși conștientiza că toleranța poate fi și un defect, mai ales atunci când poartă în sine vinovăția slăbiciunii.

Era și un bun psiholog, știa pe ce pedală să apese când eram necăjită, îmi făcea daruri când eram bolnavă, mă iscodea cu delicatețe când deveneam ermetică, dar întotdeauna cu discreție și tact.

Îmi cunoștea slăbiciunile și vulnerabilitățile.

Avea putere de discernământ și era analitică.

Rar se lăsa păcălită și dacă totuși se întâmpla, nu-și ierta credulitatea și nici pe cei care au trădat-o. Dacă aceștia erau din familie, îi evita, lăsând loc doar de un distant „bună ziua“. Dacă însă erau cunoștințe sau prieteni, rupea definitiv relația, oricât ar fi afectat-o pierderea lor.

Rodica era excentrică și originală.

Abia vorbeam și mi-a spus: „Mădălina, tu să mă strigi «Țața» (așa se spune la mătușă în Moldova). Dacă-mi spui așa, îți dau o păpușă frumoasă“.

Mi-a dat păpușa făgăduită iar eu i-am zis „Țața“ toată viața; nu odată – în societate fiind – se ridicau perechi de sprâncene contrariate la acest apelativ, iar ea se amuza copios.

Când îmi scria o vedere, o scrisoare sau dedicație, se semna „Țața“.

Mătușa mea, pentru mine, a reprezentat etalon de eleganță, frumusețe, rafinament și bun gust.

Sigur, anii neiertători și-au pus amprenta asupra aspectului ei fizic, dar personalitatea puternică, originalitatea, spiritul creator și inventiv și-au păstrat prospețimea până la sfârșitul vieții.

A trecut mai mult de un an de când Rodica a plecat dintre noi. Este incredibil și de neacceptat.

Rodica iubea viața cu forță, știa ca nimeni alta să se bucure (chiar pentru un răsărit sau apus frumos de soare), era de un optimism debordant și molipsitor, avea o siguranță de sine ieșită din comun – dar asta nu înseamnă că viața n-a încercat-o și n-a suferit.

Când a murit Cosma a fost devastată. Atunci a fost prima oară când am simțit-o pierdută, derutată. Repeta cu obstinație: „Nu e posibil, nu poate fi adevărat“. Stătea ore în șir în fotoliu parcă așteptându-l să intre pe ușă cu brațele încărcate de flori – cum făcea adesea.

Cu o seară înainte de moartea lui fuseseră împreună la Casa Scriitorilor, unde, de necrezut, au trecut în revistă momentele de bucurie trăite împreună. Renumitul caricaturist Matty, trecând pe lângă masa lor, i-a întrebat:

„Sunteți și eleganți și fericiți. Sărbătoriți ceva?“

„Viața, a fost răspunsul“.

Într-adevăr (mărturisea Rodica mai târziu), „a fost o seară plină de bucurie, de parcă toată lumea era a noastră“.

Nu era prima dată când trăiau astfel de seri, dar datorită circumstanțelor – aspectul capătă o altă

dimensiune – te înduioșează și te cutremură.

După înmormântarea lui Cosma, unchiul meu Ion Dumitrescu spunea:

„Am cunoscut-o personal pe Rodica la înmormântarea soțului său, când în calitate de cumnat al fratelui, Dan-Puiu, i-am prezentat condoleanțe. M-a șocat că tot timpul slujbei de înmormântare a stat ca o stană fără să-i curgă o lacrimă, nici chiar în timp ce actorul Florin Piersic își rostea impresionantul necrolog printre sughițuri de plâns. Nu știu în ce împrejurare Rodica mi-a explicat ulterior că mult timp nu a realizat că Cosma a dispărut, moartea acestuia căzând imprevizibil ca un trăznet“.

Cosma avea doar 46 de ani când a murit și era la al cincilea infarct. Simptomele lui fuseseră diagnosticate eronat ca răceli, viroze pulmonare, gripe și nevralgii intercostale. Rodica păstra cu grijă rețetele date cu numai o săptămână înainte de infarctul fatal (de un medic prieten), ni le arăta mereu și nu-și explica cum se făcuseră asemenea erori inadmisibile.

Profund marcată de pierderea omului drag – Rodica a avut intenția să acționeze în judecată medicul superficial – dar din considerație pentru soția acestuia, față de care nutrea sentimente de prietenie, a renunțat.

Rodica și Cosma trăiseră împreună 17 ani fericiți, se simțeau norocoși că se au unul pe celălalt. El era neînchipuit de mândru că are o nevastă frumoasă, deșteptă și talentată, iar Rodica era fericită alături de un soț care o adora, deborda de fantezie și sponta-

neitate și mai ales: „mă face să râd și nu mă plictisesc niciodată cu el“ (nu ostenea ea să spună).

Așa se explică faptul că, după Cosma, pentru ea n-a mai existat cu adevărat, alt bărbat, impunându-și un lung intermezzo de singurătate.

Peste ani, reluând relațiile sociale, a întâlnit bărbați care i-au făcut curte, a primit și câteva cereri în căsătorie, printre care și a poetului Eugen Jebeleanu, pe care, spre uimirea lui, l-a refuzat, considerându-l (în continuare) pe Cosma soțul ce nu putea fi înlocuit.

Rodica și soțul ei au avut un mariaj ideal – gândeau și simțeau la fel.

Iubeau la fel de mult viața, „iubeau iubirea“, le plăcea să se distreze „fără ceas“ (cum zicea Cosma), adora localurile și barurile, dansau neobosit, ascultau cu plăcere lăutarii, iar în zori și-n seri târzii făceau plimbări nesfârșite.

Uneori în nopți fierbinți de vară, când arșița îi alunga din casă, se duceau în Cișmigiu și după ce oboseau hoinărind prin parc, își umpleau termosele cu apa rece de la „Izvorul Eminescu“ și-apoi se întorceau fericiți și mereu îndrăgostiți acasă.

Se bucurau din orice și refuzau să se lase copleșiți de tristețe în situații mai puțin vesele. „La asta am să mă gândesc mâine“, își spunea Rodica asemeni celebrei eroine Scarlett a nu mai puțin celebrului roman *Pe aripile vântului* (carte de căpătâi a adolescenței ei).

Cu nostalgie și dor îmi amintesc când într-un ajun de Crăciun Rodica m-a rugat să vin la ea să împodobim împreună bradul.

I-am sugerat să punem beteală, podoabe și globuri argintii; găseam eu că un astfel de aranjament – doar în argintiu și verde – s-ar potrivi interiorului și atmosferei din casă, desăvârșind nota festivă într-un mod rafinat.

„Nu, iubita mea, pomul de Crăciun trebuie să fie un delir de culori și strălucire, să fie vesel aidoma unui TRIUMF, să exprime speranță, să-ți umple inima de bucurie“.

Rodica era totdeauna tonică și molipsitor de fericită. Poate par subiectivă și mă tem de-acest păcat, însă realmente era senzațioanlă; înaltă, zveltă, cu stil, linie și ținută impecabilă.

Aceasta era impresia imediată, dar te cucerea definitiv cu fraza cultivată și bagajul enorm de cunoștințe rezultat în urma unui studiu riguros și de durată.

Revenind la Cosma, am amintit că era înzestrat, printre multe altele, cu fantezie și ingeniozitate, calități care au dat multă culoare vieții lor în comun.

Îmi revin în minte clișee care mi-au încântat copilăria și adolescența.

Sărbătorile organizate de Cosma la fiecare apariție de carte a Rodicăi sau alte evenimente de familie – erau inegalabile datorită humorului și inventivității lui.

Astfel, pentru a binedispune musafirii încă de la sosire, Cosma îi întâmpina pe aceștia cu un lăutar angajat anume să le interpreteze cântecul specific zonei din care acesta provenea.

În această idee, la apelul soneriei se uita prin vizor și dacă musafirul era oltean îi cânta *M-a făcut mama oltean*, dacă era moldovean îi cânta *Trandafir de la Moldova* și tot așa proceda cu cei care erau originari din alte regiuni.

Deși copiii din familie – adică eu și verișoara mea, Oana-Adela – nu participam la petreceri („acestea sunt sărbători pentru oameni mari” – ne răspundeau părinții la miorlăiturile noastre de-a ne lua cu ei) – ascultam apoi cu respirația tăiată relatările lor din zilele următoare.

De obicei în aceste ocazii – invitații – rude și prieteni, veneau în ținută de seară pretențioasă și întotdeauna Rodica epata.

Dacă aș aminti numai prima petrecere de după cutremurul din '77, ar fi de-ajuns.

Apartamentul părinților Rodicăi fusese avariat și arăta jalnic. Pentru a acoperi rănila lăsate de cutremur, Cosma a avut o idee genială pe care a materializat-o cu talent.

Mai mult de două săptămâni a colindat prin parcurile Bucureștiului – de unde a cules frunze, ramuri, iarbă, flori și cu acestea a tapetat – cu artă – toți pereții casei.

Eu eram în culmea fericirii. Mi se îngăduise ca zilnic, după școală, să vin direct la bunici, unde împreună cu Rodica, înarmate cu un întreg arsenal de elemente decorative, îl ajutam (sau cel puțin așa ne „mândream” noi) pe Cosma să-și desăvârșească „opera”.

Din poleială, dantelă, carton și lemn lăcuit a fabricat faguri de miere, albine și fluturi în zbor, pe care i-a fixat pe mobilă și pereți.

Din crengi a înălțat un copăcel și pe ele a așezat toate cărțile Rodicăi publicate până la acea dată, în vârf tronând vedeta serii, ultima apariție. A meșterit chiar și o băncuță din lemn, încât, cu un pic de fantezie, te puteai închipui în parc, într-o seară mirifică de toamnă.

Bucuria era de nedescris. În acorduri de vals și tango perechile de dansatori evoluau cu eleganță înlănțuiți de banderole din mătase colorată.

Scriitorul și prietenul Ion Aramă a cântat la chitară, iar spre zori, Cosma, tatăl meu, verii Rodicăi, Loni Șamanschi și Mișu Georgescu, au cântat romanțe și cântece de altădată.

Cu aceeași încântare îmi amintesc de o altă petrecere, într-un Ajun de Crăciun.

Scenariul se repetă – cu invitați în ținută specială, organizare cu decor festiv. Sărbătoarea fiind de Crăciun, un brad uriaș gemea sub povara jucăriilor de pom și a ghirlandelor de beteală care aruncau scânteieri colorate, adevărate cascade de lumini.

Pe masă în dreptul fiecărui tacâm era o carte de vizită cu numele musafirului, o caricatură a lui și o epigramă inspirată care îl reprezenta.

Pe fața de masă – o volbură de broderie și dantelă – erau aruncate crenguțe de brad și vase mici cu flori. Imaginea era de poveste.

Rodica angajase o tânără nostimă cu șort, bonetă și rochie atât de scrobite, că era de mirare cum se

strecura printre meseni, cu atâta grație.

Sigur, meniul a fost pretențios ales, dar ceea ce a stârnit aplauze a fost momentul când la miezul nopții s-au stins luminile, rămânând aprinse doar beculețele din brad, iar Cosma, împreună cu fratele lui (Kolea), tatăl meu și verii Rodicăi au început să cânte – după datină – colindele tradiționale. Vocile lor (toți aveau acest har) bine timbrate au impresionat și molipsit.

Era o euforie generală.

Toată lumea cânta, toată lumea era fericită.

**Ana Ojog (mama), Pușa Șamanschi,
Rodica, Mimi Ojog (din stânga)
Spate stânga - Cosma Brașoveanu, Victor Ojog
(tatăl), Dan Puiu (fratele scriitoarei), Loni
Șamanschi, Mișu Georgescu (veri)**

Cosma nu rata și nu concepea eveniment important în familie nesărbătorit, iar fiecare nouă petrecere o eclipsa pe cea anterioară.

În mod special pentru aniversările soției lui se întrecea pe sine.

Într-o astfel de împrejurare, Cosma a ținut cu tot dinadinsul să-i confecționeze el însuși rochia, ofertă acceptată de Rodica cu condiția să respecte întocmai modelul dorit de ea.

La probă a constatat inițial cu stupefacție, apoi cu bucurie, că modelul este total diferit de cel ales de ea, dar fiind mult mai spectaculos, și-a iertat pentru nesupunere, îndrăznețul croitor.

În final ținuta a ieșit „o capodoperă demnă de cele mai somptuoase recepții“ (aprecierea aparținea unui celebru designer a Casei de Modă de atunci).

Nu insist asupra meniului care era special dar obișnuit în casele mari, mă opresc însă asupra accesoriilor pentru desert la care Cosma și Rodica au trudit zile întregi cu migală și bucurie.

Din poleială, scobitori, hârtie colorată, danteluțe, paiete și strasuri au confecționat câte 30 de umbreluțe și stegulețe – adevărate bijuterii pentru cupele de înghețată și tort.

Pe masă, au aruncat la întâmplare stelule argintii care la stingerea becurilor – scăpărau ca niște licurici.

La miezul nopții – în lumina tremurândă a lumânărilor din sfeșnice – toată lumea s-a ridicat și-n clinchetul paharelor de șampanie, s-a cântat tradiționalul *Mulți ani trăiască!*

În această atmosferă a intrat Rodica ținând pe brațe tortul aniversar, acoperit cu bulgări de frișcă, floricele naturale și coajă de portocală în flăcări.

Era amețitor de frumoasă, îmbrăcată în rochie lungă din catifea pan, cu randes-vous și decolté îndrăzneț, ciorapi strălucitori, pantofi din antilopă cu tocuri de „cristal” foarte înalte și în păr cu stropi răzleți de spray sclipitor. Toată ținuta era în argintiu și negru.

Elegantele de astăzi ar considera-o toaletă de seară obișnuită, atunci însă, rafinamentul vestimentației ei făcea senzație.

Petrecerea s-a desfășurat într-o bucurie delirantă.

Peste ani, măcinată de doruri și nostalgii, în zile triste de sărbătoare, Rodica evoca amintiri de altădată și cu lacrimă ascunsă și zâmbet uitat retrăia bucurii apuse. După dispariția lui Cosma veselie din casă a intrat pentru multă vreme într-un con de umbră.

Timid – după ani triști, au mai fost unele tentative de sărbătoriri dar nimic n-a egalat fastul și ineditul celor de pe vremea lui.

Abia prin '92-'93 când rănilor suferite de Rodica prin pierderea lui Cosma și-a bunicului se cicatrizaseră, mama mea i-a sugerat să organizeze împreună o petrecere „ca altădată” – de ziua tatălui meu.

În dorința de a-i face o surpriză sărbătoritului cu o idee originală, au adus lăutarii de elită de la restaurantul „Ambasador” (dacă nu mă înșel, conduși de maestrul Puică), care au cântat dumnezește. Spun dumnezește întrucât eu și verișoara mea Oana nu

agream în mod deosebit „genul“ dar spre revelația noastră acești vrăjitori ai cântecului ne-au fermecat pur și simplu.

**Rodica, Loni Șamanschi (văr)
și fratele Dan Puiu**

Invitații de data aceasta au fost în număr restrâns, dar foarte apropiați; prieteni de suflet ai părinților mei (asimilați în parte și de Rodica) și familia vărului Șamanschi.

Îmi face plăcere să le amintesc numele pentru că îi cunosc de când eram copil și-mi sunt foarte dragi. Au fost familia Mioara și Puiu Pordea, familia Marli și Tavi Mercureanu, Tibi Urecheatu cu prietena lui Mihaela și familia Marilena și Marius Silvestru.

La Mercureeni (cum le spuneam noi), amfitrioni de excepție, unde de asemeni se dau petreceri de înaltă ținută a fost invitată și Rodica și s-a simțit excelent întrucât gazdele, musafirii, pregătirile și atmosfera au depășit toate așteptările.

Tatăl meu a fost impresionat și recunoscător de sărbătoarea organizată de „fete“ pentru ziua lui și la primul salariu le-a copleșit cu daruri și flori.

Oare a știut cât de mult îl iubeam?

Despre tata, Loni Șamanschi spunea adesea: „Puiu a fost omul căruia nimeni nu-i putea reproșa nimic. Avea suflet bun, era conciliant și un prieten devotat – iar mătușa mea Ileana Dumitrescu (sora mamei), mi-a mărturisit în repetate rânduri, că îl socotea unul din frații ei, că l-a iubit și prețuit pentru cultura pe care o avea cât și pentru calitățile absolut deosebite, iar rana lăsată în suflet prin dispariția lui nimeni și nimic n-o va șterge.

Când a murit tata n-am avut destul curaj să-i spunem – temându-ne de impactul dur ce l-ar avea asupra ei, și a aflat nici nu știu de la cine – numai cu

două ore înainte de înmormântare.

Mătușa mea Ileana a avut ca de altfel și soțul ei Ion Dumitrescu o legătură apropiată și cu Rodica pe care o simpatizau și prețuiau.

Inspirați de ideea albumului lui Bogdan Pitești – unchiul meu l-au imitat și au înființat în biblioteca lor un jurnal asemănător în care prietenii și cunoscuții – oameni de cultură care i-au vizitat, au așternut pe câte o pagină din gândurile, amintirile și simțămintele lor. Unchiul meu, în special, e tare mândru de acest jurnal.

În una din vizitele făcute lor de Rodica – aceasta a scris o filă întreagă de Album, pe care cu adâncă emoție am recitit-o recent. Redau aici doar prima parte:

*„Ilenei și lui Ion Dumitrescu pe care îi iubesc:
Le livre de la vie, c'est le livre suprême
Qu'ont ne peut ni ouvrir ni fermer à son-choix
On voudrait revenir à la page on l'on aime
Mais la page on l'ont meurt est déjà sous nos doigts,
aprilie 1985 –“*

Cu această ocazie și nu numai – unchiul meu Ileana și Ion au descoperit în Rodica omul împătimit de cultură și ca întotdeauna vizita ei a fost un regal atât pentru musafiri cât și pentru gazde.

În 28 august 2000 a fost ultima dată când Rodica și-a sărbătorit ziua de naștere.

A invitat la Cazino Bucur doar familia și câțiva oameni dragi, printre care și redactorul acestei cărți Florentina Chivu.

Dorind neapărat să fie o petrecere fără cusur, n-a lăsat nimic la voia întâmplării, ocupându-se cu atenție de toate detaliile.

A rezervat locuri din timp, s-a orientat către un meniu original ținând cont de preferințele musafirilor, a comandat băuturi fine și s-a asigurat că va fi orchestră.

Invitații, foarte eleganți, i-au dăruit splendide buchete de flori și cadouri, lăutarii – avizați -, au cântat discret șlagăre de altădată și, aparent, toată lumea se distra, toată lumea era veselă și totuși... un observator fin ar fi băgat de seamă că ceva „părea forțat“, ca ceva care îți scapă; între hohote de râs parcă răzbătea un suspin.

Până și seara caldă de August te înfiora cu o dezmierdare tristă. Să fi fost oare un semnal de RĂMAS BUN? Unde sunt farmecul, „nebunia“ și fericirea petrecerilor de odinioară?

Pe lângă bucuria de viață, pe lângă cultură și inteligență, Rodica avea tot felul de bizarerii, printre care și credința nestrămutată că a mai „TRAVERSAT“ o existență la începutul anilor 1900. I se întâmpla ca hoinărind pe străzile din cartierele ei preferate Dacia-Cotroceni-Șos. Kiseleff, să se oprească tulburată în fața unei case și s-o privească cu emoție și chiar cu duioșie.

Fără să-și propună, se surprindea revenind și-n alte dăți; același șoc, aceeași fascinație.

Nu-și explica ce se întâmplă, mai ales că n-a avut nici o clipă senzația unor regăsiri într-o existență anterioară.

Totuși spre vârsta de 50 de ani, căutând prin

anticariate material documentar pentru cărțile ei – din epoca preferată, „La belle époque“, se simte irezistibil atrasă de o fotografie. Aceasta reprezenta o femeie la circa 30 de ani, ai cărei ochi – de o expresivitate neobișnuită – rețin atenția Rodicăi și în același timp imaginea acesteia o neliniștește. Pe verso era scris „Rodica, sunt fericită!“ – 1928. Stupoare: caligrafia ei.

Oricât de ciudat i se părea (și de fapt era), Rodica s-a recunoscut ca fiind ea cu o toaletă și o pieptănătură care nu-i aparțineau. Am văzut fotografia, dar eu n-am sesizat asemănarea, poate prea subtilă pentru mine.

Conștientă de absurdul situației, încearcă să se detașeze de sentimentul cotropitor care o stăpânește – însă este peste puterile ei.

Toate gândurile gravitează în jurul „misterului“ și vreme de câteva luni este incapabilă să mai scrie un rând la cartea pe care o avea în lucru.

Rațională, nu riscă să se destăinuie cuiva; o va face mult mai târziu, peste ani, aparent amuzându-se dar cei care o cunoșteam am știut că în subconștientul ei credea că acea „Rodică – 1928“ există și că nimic nu era întâmplător.

De-atunci se rătăcea adesea în trecutul ei – fie real, fie imaginar, dar se redresa imediat: „nu trebuie să las trecutul să-mi guverneze viața“.

Rodica mărturisea că este plină de închipuiri și ciudățenii; avea – de exemplu – mania bijuteriilor; cele de familie care-i mai rămăseseră după masivele vânzări și care-i plăceau, le-a reținut. În schimb nu rezista la ispita noutăților, a modei. Când nu avea suficienți bani,

cumpăra chiar gablonțuri – dar scumpe și de bun gust. În câțiva ani se plictisea de ele, le dăruia – fie că erau valoroase sau nu, cumpăra altele, și în scurt timp operațiunea se repeta.

Îi era frică de hoți și cocheta cu ideea să-și cumpere un revolver. Slavă Domnului că n-a pus-o în practică.

După ce a început să scrie roman polițist, s-a identificat până într-atât cu opera ei, încât se temea de oameni necunoscuți care o abordau întâmplător sau pentru autografe și de asemenea de zgomote nocturne, motiv pentru care dormea cu lumina aprinsă și televizorul deschis până în zori.

Rodica avea credința nezdruincinată în soartă. La ea hazardul echivala cu fatalitatea, iar fatalitatea egal destin. Se lăuda însă cu un fatalism militant. În fața unui obstacol, lupta, ca să aibă conștiința împăcată, dar considera că rezultatul este predestinat.

Fiind puternic influențată de filosofia despre viață a lui Paulo Coelho, îl cita adesea: „Norocul, soarta sunt hotărâte de la naștere“.

Era și superstițioasă. De pildă a refuzat categoric ultima internare în spital (promisese cu o zi înainte că o va face), pentru simplul motiv că era marți 13 (august 2002).

Rodica se autodefinea „un amestec de copil și femeie în vârstă. Puștisme, atitudini de copil și raționalmente mature“.

Era și foarte orgolioasă. În sprijinul acestei afirmații relatez o întâmplare petrecută cu mulți ani în

urmă în Sala de Festivități (sala de Marmură – cred) a Cercului Militar București.

Fiind invitată la un cocktail la care participa elita oamenilor de cultură din lumea scriitorilor, a teatrului și filmului, a remarcat chiar de la intrarea în sală că printre aceștia se afla și cunoscutul actor și regizor de talie europeană, Sergiu Nicolaescu.

Întrucât Rodica era o veche admiratoare a modului ingenios și profesionist în care își regiza filmele și cum până atunci nu avusese ocazia să-l întâlnească, a decis pe loc să speculeze această oportunitate și să-i propună un scenariu de film.

Când li s-au încrucișat privirile, din păcate pentru ea, acesta n-a schițat nici-o intenție de salut, ba chiar i s-a părut că a privit-o fugăr și cu indiferență („ca prin sticlă“), și-atunci a renunțat.

Așa era Rodica, excesiv de mândră, preferând să piardă decât să-și plece fruntea.

Își recunoștea și defectele. Era boemă prin definiție, nu era ordonată, era foarte cheltuitoare, „banii sunt inventați să-i dai în schimbul bucuriilor ce ți le pot procura, nu să stea în *safe*-urile băncilor“ (era incapabilă să facă economii).

Era excentrică în comportament, în gândire, în îmbrăcăminte.

De exemplu, din cauza fumatului în exces, avea de tânără vocea foarte groasă. Nu făcea nici-un efort s-o catifeleze, s-o îndulcească. Dimpotrivă, o amuza efectul produs de contrastul dintre aspectul ei fragil-delicat și vocea guturală, compromisă de țigări.

Când avea 16-17 ani a uluit Calea Victoriei plimbându-se nonșalant îmbrăcată într-o rochie format „butoi“, modă care abia se lansase la Paris.

Deși lumea – siderată – se întorcea după ea – făcând chiar comentarii cu voce tare – nu din cele mai favorabile, Rodica trecea mândră, fericită să șocheze. Bucuria i-a fost scurtă, pentru că sectoristul de stradă, recunoscând-o, a somat-o politicos să-l urmeze acasă la părinți sau – la refuzul ei – la Miliție.

De altfel, la cununia mea a venit îmbrăcată retro și cu o pălărie împodobită cu pene – ceea ce a atras atenția întregii asistențe. „Aprecierile“ pe temă au fost succulente (în șoaptă, bineînțeles), dar cui îi păsa?

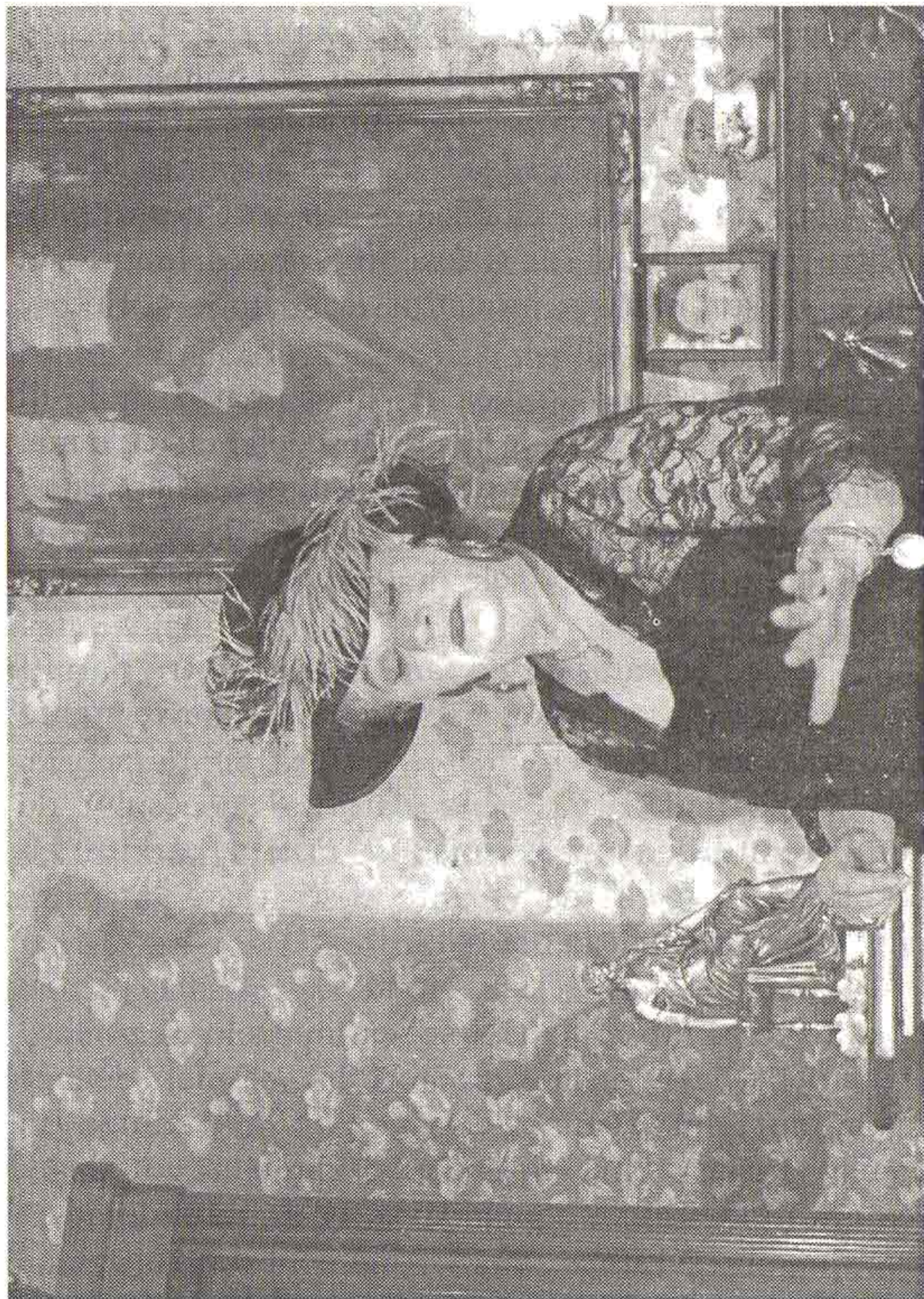
Tot cu această ocazie mi-a făcut un cadou neobișnuit.

La sfârșitul ceremoniei de căsătorie, în momentul felicitărilor, un cor de bărbați a cutremurat pur și simplu sala intonând tradiționalul „Mulți ani trăiască!“. Vocile lor ample de bași și baritoni a surprins plăcut și impresionat.

Rodica îi angajase cerându-le să cânte „în forță“, și au făcut-o cu mult zel.

Mătușa mea era o originală nedezmintită. A considerat în ce-o privește că s-a născut prea târziu, și-a ratat epoca. Și-ar fi dorit să trăiască viața de cabarete, baruri, curse și pariuri, să strălucească alături de elegantele Bucureștiului.

Din garderoba ei n-au lipsit niciodată – pe lângă toaletele extravagante – 3 piese definitorii pentru o vestimentație completă și cu pretenții: ținuta de seară

Rodica, înainte de plecare la cununia mea

cu accesorii, bijuteriile și costumul de baie. Se înțelege, totul după ultimul „cuvânt” al modei.

Cosma îi respecta cu sfințenie toate aceste dorinți costisitoare, îi dădea chiar idei și spunea adesea – și sigur nu gratuit – că dacă n-ar fi avut destui bani pentru garderoba ei, ar fi fost în stare să lucreze în mină, să se angajeze muncitor la strung – orice –, numai s-o vadă fericită.

În revanșă, și Rodica îl iubea foarte mult, îl admira ca actor, îl aprecia ca om, îl seconda în cele mai năstrușnice idei, îi făcea cadouri scumpe, îl apăra cu înverșunare când era atacat (nu mă refer la propriu) și îi tolera cu eleganță crizele de gelozie nejustificate și incomode.

Rodica era atașată de familie, iar pentru părinți era dispusă la sacrificii incredibile. Polariza toate însușirile unei fiice desăvârșite.

După anii 1970, când datorită succesului de autor veniturile i-au permis, își răsfăța părinții cu daruri, bani, le oferea vacanțe costisitoare la mare, bilete de tratament la băi.

Mi-aduc aminte că venind cu Cosma pentru câteva zile pe litoral, în timp ce eram acolo cu părinții și bunicii, ne-au invitat pe toți la cel mai elegant restaurant din Mamaia, lăsându-ne latitudinea să comandăm ce dorim. Observând că din bun-simț alegerea era modestă, au comandat ei ce-au considerat că este mai bun și rafinat, fără să țină cont de prețuri.

Ne-am distrat excelent. Cosma ne-a oferit un regal de bancuri bune și snoave, cei mari au dansat, iar

la plecare eu și bunica am primit câte un pachet din tot sortimentul de prăjituri din local. Apoi ne-am plimbat pe malul mării, s-au recitat poezii, bărbații ne-au cântat șlagăre din perioada interbelică – *Mână birjar, Să-mi cânți, cobzar, La căsuța albă, Trubadurul, Îți mai aduci aminte, doamnă?* și altele ca gen.

Cosma avea ureche muzicală și interpreta frumos, Rodica în schimb deși nu era o muzicală, iubea tot ce ține de aceasta, mai puțin cea simfonică, formațiile și corurile. Îi plăcea în mod deosebit să asculte cântece interpretate de actorii Dumitru Rucăreanu, Florin Piersic, Alexandru Arșinel și Ion Dichiseanu, iar dintre cântăreți, „rămăsese“ la Ileana Sărăroiu, Ioana Radu, Gică Petrescu etc. Sigur asculta cu plăcere Pavarotti, Julio Iglesias, Tom Jones, Bobi Sollo, Joe Dassin, Nana Mouscouri și, nu în ultimul rând, șansonete franțuzești.

Peste ani, apărând noi stele și stelute pe palierul muzical românesc, Rodica aprecia în mod deosebit câțiva dintre ei: „Elena Cârstea – pe lângă o frumusețe aparte, are reale aptitudini muzicale și eleganță în ținută, iar Gabriel Cotabiță și Dan Bitman, „GREII“ genului Pop, sunt înzestrați deopotrivă și cu mult farmec“. Îi plăcea totodată exuberanța explozivă și patima lui Pepe în interpretarea pieselor latino, iar despre „MARELE – JUNIOR“ Ștefan Bănică regreta că tatăl lui, pentru care Rodica nutrise sentimente frumoase de amicitie, n-a avut șansa, pe care din fericire a avut-o Florin Piersic, de a-și vedea „feciorul“ înălțat pe culmile gloriei.

Despre preferințele muzicale ale Rodicăi am aflat în seara aceea deoarece plimbarea pe malul mării s-a prelungit neașteptat de mult, transformându-se într-o superbă noapte muzicală și de poezie. Pentru mine erau clipe unice.

A fost atât de frumos și ne era atât de bine, încât n-am realizat când au mijit zorile și spre șansa noastră am fost martorii miracolului unui magnific răsărit de soare. Eram ca în transă.

Atunci a fost ultima oară când Rodica a mai trăit o frântură de vacanță împreună cu toată familia.

Eram fericiți, nepermis de fericiți să nu „plătim“ pentru aceasta.

Scurt timp după aceea s-a stins din viață tatăl ei (bunicul meu), lăsând în urmă lacrimi și durere.

Deși eu eram copil, am trăit cu toată intensitatea drama. Nu puteam să admit că „a plecat“ pentru totdeauna MARELE meu prieten.

Am amintit că în timpul cutremurului din '77 apartamentul bunicilor a fost avariat; timp de două luni cât a durat prima parte a remontului (s-a zugrăvit mult mai târziu), ei au locuit la părinții mei.

Pentru mine aceste 60 de zile au fost 60 de bucurii. Veneam de la școală într-un suflet, mâncam pe fugă și împreună cu bunicul ne distram de minune. Încingeam partide de cărți, domino, îmi spunea povești caraghioase inventate pe loc, și mai ales născoceam tot felul de farse a căror ținte erau de predilecție bunica și nu erau iertați nici părinții mei. Hohotele noastre de râs răzbăteau până târziu în noapte; cui îi păsa de ceas

și de lecțiile mele? Era o nebunie frumoasă și-aș fi dorit să nu se sfârșească niciodată.

Bunicul era un admirabil tovarăș de joacă și „apărătorul“ meu declarat. În prezența lui, chiar când făceam năzbâtii, nimeni nu cuteza nici măcar să se uite urât la mine, iar de amenințări și bătaie nici nu putea fi vorba.

Ca orice copil, speculam situația privilegiată în care mă aflam sub aripa lui ocrotitoare și mai „scăpam căluții“ (cum spunea tatăl meu), și-atunci, ca măsură

**Familia Ojog - Victor și Ana (părinții)
Rodica și Dan Puiu (fratele)**

drastică, bunicul mă „certa“ cu vorbă dulce și alint, iar eu, „pierdută“ în ochii lui, deveneam instantaneu fetiță cuminte.

Copiii de astăzi la 9-10 ani, considerabil mai precoce decât erau cei din generația mea, ar eticheta probabil jocurile mele cu bunicul prea copilărești raportate la vârstă, dar eu mă bucur și astăzi că am avut norocul să fiu atât de naiv fericită atunci.

În familie a rămas de pomină postura penibilă în care l-am pus pe bunicul în fața unui client. Aveam totuși scuza vârstei de numai 4 ani. Fiind în vizită la bunici și jucându-ne ca de obicei, i-am împletit multe codițe în părul alb ca zăpada și la capete le-am fixat fundele mele roșii, după care, obosiți, am adormit amândoi.

La un moment dat a sunat la ușă un client care-și anunțase de altfel din timp vizita; avea săracul un mare necaz cu un escroc.

Trezit brusc din somn și încă buimac, uitând că în păr are codițe și pampoane, bunicul a deschis și și-a invitat politicos musafirul în birou.

Probabil bietul om a fost șocat de apariția insolită a avocatului său, dar s-a jenat să facă vreo remarcă.

Tocmai când acesta se pregătea să plece a intrat pe ușă bunica (fusesse plecată în oraș) și a înmărmurit.

Se-nțelege ce sentimente drăgăstoase o încercau în acel moment față de mine.

Și totuși, deși nu era atât de conciliantă ca bunicul și nici atât de generoasă în dezmierdări, bunica nu s-a supărat și nu m-a certat niciodată.

Familia Ojog

În general era discretă și-și camufla cu eleganță gândurile și simțămintele.

După dispariția soțului ei, bunica, de obicei un om tare și cu personalitate puternică, s-a prăbușit fizic și sufletește.

Fără el se simțea sfârșită și în nesiguranță.

Era de înțeles, trăiseră împreună 44 de ani în iubire și armonie.

Rodica i-a fost alături; neglijându-și munca ei de carte a stat în permanență cu ea, grijulie și atentă, a alintat-o ca pe un copil, i-a dat curaj și în cele din urmă cu perseverență și dragoste, a pus-o pe picioare. De atunci timp de peste 20 de ani, până la moartea ei, i-a

oferit cele mai bune condiții pentru o viață decentă și liniștită, numai că bunica fiind o natură dificilă, era destul de incomod să-i intri în voie. Devenise îngrijorător de susceptibilă și fără motivație, făcea crize de personalitate după care rămânea zile de-a rândul pustiită și absentă.

În sfârșit, cu înțelegerea și răbdarea celor apropiați bunica s-a restabilit și totul a decurs normal până

Ana și Rodica Ojog

în 1996, când a murit tatăl meu. Rodica a primit dublă lovitură; și-a pierdut fratele iubit (avea 61 de ani) și s-a înspăimântat la ideea cumplitei suferințe provocate bunicii de această cutremurătoare veste.

De-atunci a început „Golgota” Rodicăi.

Din dorința obsedantă de-a o menaja, a luat decizia disperată dar și absurdă de a-i tăinui moartea fiului ei.

Nu i-a fost ușor să ia această hotărâre. Era conștientă de responsabilitatea covârșitoare ce și-o asuma și sfâșiată de îndoieli și remușcări a îngenunchat smerită în fața icoanei, rugându-se cu umilință și cerând lui Dumnezeu s-o ierte dacă săvârșește un păcat. A fost și la un preot care, impresionat de spovedania ei, i-a dat dezlegare.

Inițial Sonia (verișoara ei) și mama au considerat necreștinește ca bunica să fie împiedicată de a-și lua ultimul rămas bun de la fiul ei, dar au respectat dorința Rodicăi, care improvizase deja un scenariu.

I-a spus bunicii că tatălui meu i s-a ivit oportunitatea unei slujbe excelente în străinătate, prin intervenția bunilor lui prieteni Micky și Hélène, care-i trimiseseră și biletul de avion și astfel a trebuit să plece imediat, de pe o zi pe alta, să nu piardă postul. „Povestea” a părut verosimilă bunicii deoarece îl cunoștea pe Micky și știa că acesta este oricând dispus și chiar dornic să facă un serviciu prietenului lui din România.

Cum nici eu nici mama n-am fi fost capabile să disimulăm durerea (cauzată de pierderea tatălui meu),

în fața bunicii, Rodica ne-a rugat să-i spunem prin telefon că și noi trebuie să plecăm urgent din țară. Explicațiile, fragile de altfel, au derutat-o pe bunica, dar, ca de obicei, s-a lăsat convinsă: „am copii buni, dar tare trăzniți“, s-a resemnat ea pentru moment.

Timp de 3 ani cât bunica a supraviețuit tatălui meu, Rodica a trăit cu spaima că aceasta va afla cruntul adevăr. Era veșnic în gardă. Tresărea la fiecare trîl al telefonului sau soneriei, stătea nemișcată la discuțiile dintre bunica și alte persoane, cenzura atent corespondența și n-o lăsa singură în casă.

Pe măsură ce trecea timpul, bunica devenea bănuitoare, neexplicându-și cum nici unul dintre noi, plecați suspect de repede din țară, nu scriam și nu dădeam telefon, măcar în ocazii speciale, Crăciun, Paști, Anul Nou etc.

Probabil instinctul de mamă o avertiza că dincolo de asigurările primite, ceva nu este în ordine și-o asedia pe Rodica cu întrebări incomode, o chinuia cu neliniștile ei, cu dorul sfâșietor pentru copiii plecați.

La un moment dat Rodicăi i-a venit ideea salvatoare să imite nu numai scrisul tatălui meu ci și stilul și limbajul acestuia (ceea ce i-a reușit de minune) și să compună scrisori liniștitoare și optimiste ca din partea lui. Le puneă apoi în plicuri atent pregătite cu timbre din străinătate, pe care aplica o ștampilă ușor deviată.

Trucul a dat rezultate numai în parte, fiindcă bunica în continuare aștepta telefon de la băiatul ei.

Permanent preocupată să-i înlăture suspiciunile a

10.09.97.

Dragule noastre,

Mă bucur să vă scriu ca din urmă
noastră e nebrună. Mă speranță dintr-o dată
primii și scrierile mele, dar eu vă scriu
cu puțin o dată pe lună, în afară de
diverse ilustrate de pe unde coborâș
în același timp, eu am primis și
de la voi. În fine, toate cu alea
misi de voi au ajuns. Rodicile și
timpul de primă și o felicitare. Sper că a
primi tot.

Aici, totul bine, doar speranță
Mărim, Mărim, ne odihnim. La în
sistemul lui Tink, vreau să deschid
o mică afacere de tot felul și vreau
să vă înțeleg. De aici facem economii

Scrisori „măsluite“ de Rodica

nația noastră. Tatăl comun cu, el me
făcând cu chibritul și el me face
sărbător. Are o vîlă de vacanță la Aero,
unde pe malul mării. Am fost de călă-
rie și în vîlă și am făcut plăzi.

Voi să lipșiți fîmăt, dar este exorbitant,
nu le puteți opri pe toate! Cînd se simte
buna? Ar refuza unui lucru în Israel?
Ar putea să-l lăsa la lucru, la 100
care abia vă așteaptă o E de discutat.

Și să tragăți în jos. Nu așteptați dar ce
cuzin la TV și de la românii președinte
să-l bea de mult. O să vă văd și o
ajut. Dacă vreunul din voi nu dă
lui lucru cu fi fost altfel. Dacă să
cred că facem economie extraordinară
pe capul lui inițial, chiar dacă nu
ne va ajuta. Nu lăsați să vă înșelați
și să-l faceți. O să vă văd cu
toți în viață.

recurs la un ultim șiretlic. Cumpăra lucruri scumpe, utile și „mofturi“, făcea pachete și le „trimitea“, repetând operațiunea cu timbre și ștampilă. Cum bunica nu mai era la curent cu bogăția sortimentală de produse din magazinele noastre, strategia a funcționat admirabil. Dintr-un plus de prudență, în scrisorile măsluite i s-a sugerat cât de scumpe sunt convorbirile telefonice, așa că tatăl meu preferă să le trimită pachete mai consistente, eventual bani, decât să cheltuiască pe telefon. De fapt Rodica făcuse unele tentative de a imita personal vocea fratelui ei recurgând la numeroase exerciții în acest sens, dar la „repetiția finală“ s-a dovedit un eșec total și a renunțat.

De altfel „primind“ din ce în ce mai des scrisori tandre și pachete, bunica se mai liniștise, calificându-ne cu duioșie: „copii ingrați“.

Cum orice neadevăr atrage după sine o întreagă trenă de capcane, inevitabilul s-a întâmplat și în cazul nostru.

Rodica nu mai pleca de-acasă (ca bunica să nu rămână singură), iar eu și mama n-o puteam vizita (se crease un cerc vicios), așa că luni de zile după decesul tatălui meu, am comunicat doar telefonic și pe ascuns.

Rezolvarea acestei probleme delicate, a impus o nouă tactică: Rodica pretexta că primește vizite de lucru de la redactori, revista „Unica“, ziariști, sugerându-i că ar dori să nu fie stânjenită, iar noi, cu mari precauțiuni, veneam „mascate“ cu ochelari imenși de soare, pălării sau căciuli (exista riscul să se uite pe fereastră).

Îmi amintesc o situație comică. Mama îi ducea Rodicăi – la fiecare vizită – ceva ce știa că îi place (cremă de zahăr ars, trufă, ouă umplute, salată boeuf etc.), în cantități suficiente, să rămână și pentru bunica. Aceasta nu odată a făcut remarcă „asta este specialitatea lui Mimi (a mamei), dar ea le făcea mai gustoase“ (decât redactora sau ziarista „vinovată“ de tratație).

Toată această regie și grijă permanentă, pe Rodica a costat-o mult: stres, teamă, a obosit-o, și-a pierdut răbdarea, s-a consumat nervos.

Așa mi-am dat seama cât de greu e uneori să-i menajezi pe cei dragi; suferinți nemeritate din prea mare iubire.

Aș fi însă nedreaptă dacă n-aș preciza și sacrificiile enorme făcute de bunica pentru fiica ei.

Printre altele, ne povestea că în timpurile grele, de care am amintit anterior, unicul ei palton se uzase atât de tare încât nu mai putea fi purtat. A strâns cu greu bani să-l întoarcă pe partea cealaltă (se obișnuia pe atunci) dar cum se apropia ziua Rodicăi, n-a lăsat-o inima să nu-i facă un cadou și, neavând alți bani, a apelat fără părere de rău la cei agonisiți pentru croitor.

Rezultatul a fost că o iarnă întreagă s-a constituit „prizonieră la domiciliu“.

Exemple ar fi nenumărate, eu l-am dat însă pe cel care m-a impresionat mai mult și mi s-a părut semnificativ.

Și ca să revin la Rodica, din `996 și până în `999, când a murit bunica – și din păcate și următorii 3 ani

de viață ai ei – n-a mai ieșit din casă decât rareori, în situații extreme, și-atunci cu taxiul.

Acest fapt a avut repercursiuni grave asupra independenței și mobilității ei de mișcare.

Problemele de ordin administrativ, cumpărături și chiar legătura cu redacții erau rezolvate de persoane de încredere și devotate față de care Rodica s-a revanșat cu multă generozitate.

Este vorba de d-nul V. Pricop și S. Topornitchky care au răspuns întotdeauna cu sollicitudine și prietenie la cererile Rodicăi, fiindu-i alături și pe durata ingrată a spitalizării.

În dimineața zilei de 2 septembrie, zi fatidică pentru noi, Rodica a încetat din viață în secția de reanimare a spitalului Municipal București. Abia împlinise 63 de ani.

Din considerente absolut obiective, înmormântarea a avut loc foarte scurt timp după deces, motiv pentru care în momentul terifiant de rămas bun, lângă rude, cu inima grea de lacrimi, se aflau doar câțiva prieteni (singurii care au putut fi înștiințați): Mona Topornitchky, scriitorul Ion Aramă, avocat Titi Musceac, Laura Ganea și doctor Minodora Nichifor. Aceasta din urmă a fost și cea care o convinsese cu 3 luni în urmă să se interneze și a venit aproape zilnic la spital mobilizând-o și încurajând-o în stilul său propriu – dur și eficient.

Din păcate, Rodica a cerut sub semnătură externarea din spital, deși nu era vindecată.

Își acceptase oare înfrângerea? Cine poate ști?

Acasă a avut supraveghere atentă. Au fost

angajate cu schimbul două infirmiere care au îngrijit-o cu pricepere și devotament. Una dintre ele – Rodica Panait – a asistat-o până în ultimul moment și în continuare păstrează legătura cu noi.

Rodica nu avea mulți prieteni, spunea că nu are talentul relațiilor sociale, se plictisea repede și nu-i plăcea să se întâlnească mereu cu aceeași oameni. Întreținea contacte cu o persoană câtă vreme aceasta era originală și cu umor, fără însă să manifeste înclinații spre însingurare.

Și totuși, în pofida afirmațiilor ei pe temă a avut norocul a 4 prietenii solide – care au rezistat timp de 30-60 de ani.

Pentru început am s-o las „să vorbească“ pe muzeografa de marcă, Angela Cerchez, pe care Rodica a apreciat-o pentru inteligența și cultura ei.

„Așa am cunoscut-o pe Rodica Ojog – viitoare scriitoare de romane polițiste: Abia ieșite din adolescență, foarte tinere, acum aproape cincizeci de ani (!), când m-am mutat pe str. Poenaru Bordea...

De o frumusețe mai aparte, cu niște asimetrii interesante, pe care cu timpul le-a accentuat displăcându-i tot ce era «banal».

Am avut o prietenie frumoasă, cu multe puncte comune, dar și mari deosebiri, fiecare din noi având caractere tari.

Discuțiile noastre erau «aprinse» indiferent ce subiect aveau.

Am fost sfătuitoarea ei în tot ce era artă în toate romanele: costume, bijuterii, mobilier, tablouri, în fine,

totul! Mă bucuram când îmi dădea manuscrisul să-l citesc, regăsindu-mi «fișele» în acțiunea romanului respectiv. Cerându-mi totdeauna părerea, eram critică, uneori nemulțumind-o.

Poate cititorul acestor rânduri așteaptă să scriu diverse «picanterii» despre Rodica... ele au existat, nu neg, în acești aproape 50 de ani dar prietenia este un lucru sfânt; voi zâmbi amintindu-mi unele și voi lăcrima la altele...“.

De asemeni, profesoara de franceză și română Ada Papadopol care – după 1990 – spre regretul Rodicăi a plecat definitiv din țară (în Franța), dar au păstrat permanent legătura.

Ada i-a fost mereu alături la bucurii și în momente grele, a sprijinit-o moral, și sufletește – atât în țară cât și după ce a plecat în Franța.

Mai mult decât atât, când a aflat că Rodica este bolnavă, telefona zilnic mamei mele și se interesa de starea Rodicăi; i-a trimis pachete cu medicamente, cosmetice, dulciuri.

Printr-o coroană imensă de garoafe roșii așezată la căpătâiul sicriului Rodicăi, Ada și-a luat rămas bun pentru totdeauna de la prietena ei dragă.

Mona Topornitchky, de aceeași vârstă cu Rodica, i-a fost vecină și prietenă de pe vremea când bonele le plimbau în landouri.

În anii adolescenței se distrau împreună, citeau aceleași cărți, vedeau aceleași filme și-și făceau reciproc confidențe, iar mult mai târziu, după dispariția lui Cosma, Mona a fost musafirul de fiecare zi al casei.

Eu nu pot să uit, mai ales, grija și devotamentul Monei în ultimele săptămâni de viață ale prietenei ei.

Nu întâmplător am lăsat-o la urmă pe Mișulica Marconi. Între dânsa și Rodica a existat o legătură specială, pe tot parcursul vieții. Sentimentele ce și le nutreau reciproc erau profunde și temeinice. De fapt profesoara M. Marconi era cea mai veche și cea mai bună prietenă a soților Ojog – seniori, așa că a știut-o pe Rodica de când s-a născut. Avea pentru ea simțăminte de duiosie, de dragoste și pe măsură ce anii treceau se adăugau cele de încredere și admirație.

Rodica - fetiță – o percepea pe d-na Marconi ca pe un membru al familiei. Mai târziu, devenind elevă, primea totdeauna un sfat bun, învățăminte utile, apoi ca scriitoare avea în dânsa un critic corect și echilibrat.

Ultimii 2 ani din viața Rodicăi nu s-au mai văzut deoarece niciuna nu mai ieșea din casă (d-na Marconi deloc) dar vorbeau frecvent la telefon, se interesau reciproc de problemele curente, își trimiteau mici atenții.

De foarte tânără – mătușa mea se simțea bine și aprecia societatea persoanelor în vârstă și de calitate. O atrăgeau în special discuțiile purtate de aceștia pe teme literare, dezbateri despre cărți și autori, despre actori și piese de teatru – și-n felul acesta – fără eforturi a înmagazinat un bagaj prețios de informații.

Nu știa pe-atunci cât de utile îi vor fi acestea mai târziu când va scrie romane.

Aș vrea s-o numesc – și o fac cu dragoste - tot la

capitolul prieteni, pe verișoara Rodicăi – Sonia Amir, profesor universitar de franceză și engleză, plecată din țară de peste 30 de ani.

Deși în acest timp s-au văzut numai de câteva ori erau în legătură permanentă prin scrisori și telefonic.

Sonia – un cititor fervent al romanelor Rodicăi –, după fiecare nouă carte apărută, îi scria pe zeci de pagini, în detaliu și cu obiectivitate, considerațiunile ei referitoare la opera respectivă.

Rodica știind-o un om analitic și de mare cultură – care a devorat biblioteci întregi – avea încredere în „verdictul” dat și ținea cont de observațiile făcute – fie că erau de natură critică sau laudativă.

Sonia este o persoană de o eleganță rafinată, cu valențe sufletești și intelectuale de excepție, fapt pentru care Rodica a iubit-o iar mie îmi este nespus de dragă.

Relația cu – dr. Leonid Șamanschi –, a fost nu numai de rudenie ci și de prietenie. Când era copil, familia acestuia s-a refugiat din orașul Bălți – Basarabia în București (anul 1941) și timp de peste 1 an Loni (cum era alintat) a locuit la familia Ojog.

De-atunci și până la plecarea Rodicăi în „Lumea Umbrelor” au avut o legătură frumoasă, Loni fiindu-i de cele mai multe ori sprijin în situații critice de sănătate și ideal tovarăș de petrecere la bucurie.

De asemenea, soția acestuia – profesoara Pușa Șamanschi, a fost pentru Rodica prietenă care s-a implicat în necazurile familiei dar a fost și nelipsită la petreceri. Ea însăși organiza acasă, împreună cu Loni –

Întâlnire de familie - stânga Ana și Puiu Ojog, Mișu, Loni și Rodica (1972)

primiri cu mese deosebite – la care Rodica era oaspete drag.

Se cuvine să amintesc de alți doi veri ai Rodicăi, dr. Sebastian Suma și ing. Mihai Georgescu. Din motive care-mi scapă, relația Rodicăi cu ei a fost constantă la vârsta copilăriei și adolescenței.

Mai târziu, aceștia probabil prinși și copleșiți de problemele de familie și serviciu, se întâlneau rar sau întâmplător, dar aceasta nu înseamnă că legătura dintre veri n-a existat.

Mi-am propus să scriu în această carte, de altfel trăită pagină cu pagină, despre Rodica așa cum am

cunoscut-o și perceput-o eu, din ceea ce intuiam, vedeam, trăiam, din ceea ce îmi încredința ea însăși, ce pasiuni avea, ce neliniști, bucurii, dezamăgiri, îndoieli, defecte, calități, iubiri.

Nu e deloc simplu, deoarece Rodica a fost o natură complexă, plămădită dintr-o esență specială, cu reacții și simțiri neașteptate.

Avea ca pasiuni pe primul loc lectura, care de fapt „nu era o pasiune, ci o înclinație organică“.

În ultimii ani ai vieții citea cam tot ce-i cădea în mână, cu predilecție cărți documentare și mai nou, o interesau dicționarele, pe care le studia cu minuție.

Apoi, călătoriile. A fost aproape în toate principalele metropole și zone turistice din lume.

A iubit poezia, misterul și cultura Parisului și i-a plăcut enorm America. Admira veselia americanilor, simțul lor pragmatic și bunăstarea. Le reproșa însă și nu le putea înțelege dezinteresul față de cultură.

În voiajurile ei a cunoscut miliardari, a jucat ruletă la Nisa, a stat în hoteluri de lux dar și modeste, a fost în restaurante elegante dar și-n spelunci, s-a plimbat pe marile bulevarde și de asemenea în cartiere rău famate – locuite de dezmoșteniți ai soartei și oropsiți.

A întâlnit și emigranți din România, parte din ei mai săraci decât erau în țara lor, a cunoscut și români foarte bogați, dar și unii, și alții, sfâșiați de dorul de țară și de prieteni, sărmani neadaptați pe meleag străin.

„Acestea au fost filoanele mari și grele ale romanelor mele, de-aici mi-am extras substanța“, spunea Rodica.

A fost de mai multe ori (cu sau fără Cosma) la prietena ei, Lisette Vereea, fostă actriță la Teatrul Tănase, acum multimilionară în America.

Și aceasta a venit în repetate rânduri în România (înainte de '89). De obicei, închiria un apartament la hotelul Intercontinental unde își primea nenumărații prieteni, în special diminețile, iar serile petrecea în baruri și restaurante în companie veselă, soții Brașoveanu fiind invitații săi preferați. Lisette insista să-l aducă și pe actorul Ștefan Bănică senior – de al cărui farmec era subjugată. Îi mărturisise Rodicăi că s-a îndrăgostit nebunește de el și deși ea era mai în vârstă, își dorea o poveste de dragoste pasională cu simpaticul și talentatul nostru actor.

Ștefan Bănică nefiind atras și nici interesat de o idilă cu Lisette, îi respingea sistematic avansurile nedisimulate, dar o făcea cu atâta eleganță și delicatețe, încât Lisette – dezarmată și resemnată –, s-a mulțumit doar cu prietenia lui.

Și apropo de cele de mai sus, întrebată de Lisette ce-și dorește Rodica de la viață, aceasta a răspuns:

Glorie, bani, dragoste, familie.

Draga mea, de ce te risipești cu-atâtea vorbe mari? Era suficient să spui bani. Cu aceștia poți cumpăra și glorie și dragoste și familie chiar.

Lisette, tu ai mulți bani, nu-i așa?

Sigur, că da, nu-i o noutate pentru tine.

Atunci, după principiile tale, oare de ce nu ești iubita lui Bănică?

După o pauză apăsătoare, cu voce încărcată de

tristețe, Lisette a răspuns:

Pot să admit că există și excepții. Rareori, dar există. Oricum, să știi că mie mi se întâmplă prima oară să fiu respinsă de un bărbat.

Rodica n-a mai comentat, o credea. Știa că Lisette fusese o femeie tulburător de frumoasă, era și acum, deșteaptă și extrem de elegantă.

Când milionarul american – Dupont –, impresionat de aspectul ei fizic, după ce a acoperit-o cu bijuterii prețioase și daruri scumpe a cerut-o de soție luând-o cu el în America, n-a surprins pe nimeni.

Cu Lisette și cu regizorul Mihai Berechet (dacă rețin bine), soții Brașoveanu făceau nenumărate nopți albe antrenați în partide incendiare de pocher și bridge.

Rodica adolescentă își dorea să ajungă cântăreață și dansatoare în bar de noapte, iar cu vârsta, maturizându-se, și-a reconsiderat opțiunea, înclinând pentru profesiunea de jurnalist. Știa că poate să scrie cu ușurință, avea un vocabular select și nuanțat, o frază stilată și citise enorm.

A făcut demersuri în acest sens – dar din cauza originii așa zis „nesănătoasă“ (oare câte talente s-au pierdut din cauza acestui handicap?), nu a fost acceptată de nici un ziar.

S-a orientat, spre încântarea bunicului meu, către avocatură. Probabil ar fi făcut carieră în această direcție, dar soțul ei avea convingerea că are – vocație de scriitor și i-a cerut să se aplece asupra acestei îndeletniciri.

Rodica, de obicei încrezătoare în intuiția și raționamentul de bun simț al lui Cosma, de această dată este reticentă, nefiind sigură că posedă acest har și temându-se că rezultatul unei munci istovitoare va deveni simplă literatură de sertar.

Cosma nu era însă omul să renunțe ușor; cu răbdare și tact a făcut sistematic presiuni asupra ei să încerce și ulterior s-a dovedit că nu s-a înșelat.

A atins toate corzile sensibile: nume, celebritate, bani, admiratori și, ca argument suprem, liberă să scrie când vrea, cât poate, fără program și fără șefi. Rodica ezita.

Ea își dorea succes imediat și aici Cosma, mizând pe fantezia și inventivitatea ei, avea răspuns: „scrie roman polițist!“ Nici o reacție.

Exasperat că nimic n-o convingea să înceapă, într-un moment de inspirație a ademenit-o spunându-i „fiecare zi în care scrii 5 pagini până vin eu de la spectacol, te scot la bar“. Mai mult amuzată decât decisă, Rodica a cedat și astfel Cosma a fost cel care a „aruncat-o“ în lumea fascinantă a *policier-ului*, el însuși cochetând cu aceasta.

A început timid, scriind 5-6 pagini pe zi, apoi 10-15, până când scrisul a devenit o obișnuință, o necesitate.

În 8 luni a construit romanul *Moartea semnează indescifrabil*, care a apărut pentru prima dată sub formă de foileton în suplimentul duminical al cotidianului „Curierul“ din orașul Râmnicu-Vâlcea, prin grija redactorului Ioan Barbu, iar apoi a predat

manuscrisul la editura „Albatros“, colecția „Aventura“.

Resemnata să aștepte 6 luni, cum era tipicul până primea un răspuns, a continuat să practice avocatura.

Nesperat, în mai puțin de două săptămâni, primește vestea fulminantă că romanul a fost acceptat, iar după zece zile avea deja comenzi. Bucuria a fost fără margini.

Succesul era o provocare pentru ea: lucra cu bucurie și încredere, iar rezultatele nu s-au lăsat așteptate.

În creionarea personajelor și subiectelor cărților ei, Rodica se inspira din cele mai neașteptate situații, parte din ele provocate deliberat, ca de pildă: când mergea la plajă, nu se așeza niciodată la întâmplare.

Își alegea locul în vecinătatea unor persoane care i se păreau interesante și cu riscul de-a fi indiscretă le studia cu atenție urmărindu-le conversația și reacțiile.

Sub pretext că vrea să facă o baie, ruga pe cel sau cea vizată să supravegheze și lucrurile ei, iar la revenire mulțumea și forțând puțin nota încropea o conversație condusă cu abilitate de ea în direcția dorită.

Altădată, fiind pe scaun la dentist, în timp ce doctorul își prepara ingredientele pentru o plombă, Rodicăi i-a trecut prin minte că acesta ar putea-o otrăvi, introducând în plomba provizorie cianură cu efect întârziat și astfel ar putea muri departe de locul crimei și de criminal.

De aici i-a venit ideea unei intrigi pentru un nou roman polițist.

Adevărata sevă și-a extras-o însă din atmosfera

restaurantelor și aceasta s-a întâmplat în special când trăia Cosma. În localurile frecventate constant de ei, „Cina“, „Ambasador“, „Capșa“, „Casa Scriitorilor“, găseau totdeauna o masă (fiind cunoscuți de chelneri datorită culanței la bacșiș), în perimetrul dorit, în funcție de vecini, considerați interesanți în creionarea unor personaje de roman.

Cosma intrase cu bucurie în jocul soției lui și studiau împreună fizionomia, ținuta și limbajul vecinilor de masă.

Din vestimentație deduceau bunul sau îndoielnicul gust, din frânturi de conversație pe care le auzeau, determinau gradul de cultură, din atitudini, manierele etc.

Nu făceau abstracție nici de modul în care mâncau, cum abordau chelnerul, cine comandă sau cum dansau.

La plecarea acestora, erau atenți cine și cum achită nota de plată.

Dacă plătea doamna, era cert că sunt căsătoriți și soțul era dominat de soție, dacă domnul avea eleganța să achite consumația în alt loc decât în prezența partenerei, se putea presupune că abia s-au cunoscut și respectivul are idee de codul manierelor elegante.

Din câteva elemente exploatare inteligent schița planul unui roman.

De asemenea Rodica, cu discreție, era foarte atentă la discuțiile dintre prieteni și cunoștințe, la relatările acestora despre relațiile conjugale, despre prietenie, despre convingerile lor politice, dezbateri

legate de o piesă de teatru văzută, aprecieri despre o carte citită și în general tot ce este legat de viață și fin observator reușea să creioneze personaje sau chiar intrigi ale cărților ei.

Acumulând experiență, înainte de a începe să scrie propriu zis acțiunea, își făcea o schemă de 5-6 personaje în funcție de subiectul propus. Întrebată fiind cum își concepea cărțile răspundea: „Personajele mele sunt de obicei mixturi între persoane reale și cele create de imaginația mea“.

Din corespondența cu cititorii autoarea desprinsese dorința acestora ca personajele din cărți să trăiască în prezent, așa că se străduia să fie la curent cu comportamentul și limbajul „actual“ în special al tinerilor.

Îmi cerea să-i notez expresiile „la modă“ vehiculate printre liceeni și studenți și nu o dată m-a contrariat, descoperind că de fapt ea era mai informată decât mine.

La nedumerirea mea m-a lămurit dându-mi exemplu escapada întreprinsă de ea chiar în dimineața aceea. A luat un troleibuz anume de la un capăt la altul și pe parcurs a coborât în fața a 2 școli (situate pe traseul respectiv), unde a așteptat răbdătoare (deși răbdarea nu era însușirea ei „forte“) recreația sau, după caz, încheierea cursurilor din ziua aceea. Și-a căutat un loc strategic și de acolo a urmărit cu atenție reacțiile și discuțiile dintre școlari interesând-o îndeosebi cele în contradictoriu, „râca“.

În astfel de împrejurări reușea să-și însușească măcar o atitudine sau un cuvânt „special“.

Cam în același mod proceda și în piețe, tăifăsuind cu zarzavagiii sau stătea ore nesfârșite la cozi, alimentare și cinematografe (mă refer aici la anii premergători revoluției), unde ca o autentică leliță, clevea cu vecinele dispuse la conversație. Dacă apărea și un motiv de sfadă, se socotea de-a dreptul norocoasă.

Un mod inedit în a-și „dota“ (cum spunea ea) personajele – era și transferul către acestea a propriilor ei stări fizice sau sufletești.

De pildă când lucra la finalul cărții *Omul de la capătul firului* acuză la un moment dat dureri de cap, febră, oboseală și fără să stea prea mult în cumpănă – transferă toate aceste simptome personajului Minerva.

Apoi făcea haz spunând că după ce a împovărat-o pe biata Minerva cu suferințele ei – n-a mai fost necesar să ia medicamente deoarece instantaneu s-a simțit excelent. A reluat „găselnița“ și în alte situații asemănătoare și pretindea că aceasta a funcționat perfect (nu este exclus să fi fost rezultatul unui exercițiu de autosugestie).

În presă s-a scris că autoarea crea personaje bine conturate, credibile și de un haz debordant.

Nu o dată i s-au făcut reproșuri de cei apropiați care se recunoșteau în cărțile ei și refuzau să accepte aspectele negative relevate, de altfel reale, în schimb aceiași erau flatați regăsindu-se în posturi favorabile.

Am amintit că soțul Rodicăi – Cosma Brașoveanu – a fost cel care i-a dirijat condeiul spre cartea polițistă dar de fapt ea nu era străină de acest gen de literatură.

Încă de la vârsta de 9 ani a fost ispitită de fratele ei cu *Omul sinistru* al lui Edgar Wallace: „carte excepțională, fetițo“, și-a dat el importanță, iar Rodica fără nici o ezitare a abandonat *Cuore*, pe care abia o începuse și a citit-o pe cea recomandată de „big Brother“.

I-a plăcut atât de mult încât a parcurs întreaga operă a lui Wallace și-apoi tot ce-i cădea în mână din clasicii *policier-ului*, în special Karl May, precum și autorul ei preferat, Georges Simenon.

Peste ani Rodica avea să-i reproșeze fratelui – în glumă, se-nțelege –, că din vina lui nu știe destule povești, pe cât și-ar fi dorit. „Ai citit *Fetița cu chibrituri*, ți-ajunge, pentru că nimic n-o egalează și n-o depășește“, a consolatat-o el.

Rodica s-a străduit să-și facă un nume în literatură, a izbutit din plin și a trăit voluptatea succesului.

A fost supranumită Agatha Christie a României de scriitorul Eugen Barbu, Emil Manu, dar și de mulți alți cititori. Se considera că are o înclinație nativă spre senzational.

Ca o nostimadă, Rodica a fost implicată înainte de anii `89 într-un episod cu hoți, ea fiind victima. Într-un sfârșit de săptămână trebuia să ajungă la Galați, la cununia unor prieteni.

Odată instalată în tren – a constatat că era singurul pasager în compartimentul de cls. I și-a lăsat ușa deschisă, gândindu-se că vor mai veni și alți călători.

Până să pornească trenul - atrasă de muzică, s-a dus la fereastră și a privit fascinată un final de nuntă

țigănească tradițională, care se derula pe peron.

Imprudentă, își lăsase poșeta cu bani, acte, farduri, pe banchetă și când a revenit de la geam a observat cu stupeoare că aceasta dispăruse.

În panică a coborât imediat din tren și s-a dus la miliția gării să depună o plângere. Recunoscută după ce și-a spus numele, un milițian hâtru i-a zis: „Asta-i doamnă, vedeți, răzbunarea hoților“.

În îndelungata ei carieră scriitoricească – a scris cu har 37 de romane, din care 6 istorice.

Știa să speculeze amănuntul cu talent și astfel fraza ei căpăta o consistență și culoare. Rodica spunea că romanele ei păreau atât de veridice pentru că de cele mai multe ori pleca de la spețe concrete, pe care i le furnizau ofițerii de Miliție – cu care se împrietenise în acest scop.

În anii 1970 cartea polițistă era foarte solicitată. Editurile care funcționau atunci în România – în număr de 13 -, își formaseră câte o colecție polițistă pentru a se autofinanța. „Eu am ținut cont de regulile economiei de piață chiar și când aceasta nu exista, pe vremea centralismului. Am oferit publicului ce-și dorea“, spunea autoarea.

Rodica a colaborat în termeni buni cu Editura Militară până în 1989, iar după aceea a avut o relație excelentă cu Editura Nemira, pentru ai cărei directori, Valentin Nicolau, și succesoarea acestuia, Cristina Popa, avea o deosebită considerație atât ca oameni cât și profesional.

De asemenea a apreciat colaborarea cu Editura

Scriptum și redactora acesteia – Florentina Chivu –, care-i devenise pe parcurs confident apropiat.

Deși numai câteva din romanele ei ai fost tipărite de Editura Dareco-Genesis, autoarea și editorul Mihaela Neguț au avut o relație frumoasă, și chiar de amicitie.

În privința copertilor de carte, Rodica era foarte pretențioasă și greu de mulțumit.

Abia după anul 2000 a descoperit că nepotul ei de văr (fiul Gabrielei și Mihai Georgescu) tânărul Andrei Razu – este surprinzător de talentat – considerent pentru care ultimele coperti i le-a încredințat acestuia.

A fost foarte încântată de rezultat și sigur colaborarea dintre ei ar fi continuat dacă... pana Rodicăi n-ar fi amuțit.

În romanele ei erau nelipsite câteva personaje-cheie care au făcut deliciul cititorilor, între care: maiorul Minerva Tutovan, Melania Lupu, iar în romanul istoric, logofătul Radu Andronic.

Ideea Melaniei i-a venit din filmul *Aeroportul*: „M-a fascinat personajul episodic – Ada –, care de altfel a luat și premiul Oscar pentru rol secundar, doamna aceea în vârstă extrem de delicată și politicoasă care călătorește gratis pe liniile aeriene. De la ea mi-a venit ideea Melaniei, o bătrânică gîngașă, cu grații și sfiiciuni de fetiță, în spatele căroră se ascunde o minte ageră și apetituri de gangster“.

Ca Melania să aibă cu cine se sfătui, i-a inventat un confident, pisoiiul Miroiulică.

Ironia este că Rodica detesta pisicile, îi era teamă de ele (spaimă transmisă și mie, deși eu le iubesc). De

câte ori scria că Melania îi vorbea pisoiiului, ea se gândea că e cățel.

De asemenea, Minervei i-a dat ca tovarăș de viață *caniche*-ul Spiridon.

Pentru personajul Minerva Tutovan autoarea s-a inspirat de la profesoara ei de matematică din liceu, spaima a nemumărate generații de elevi, care-și închiopia că lumea începe și se sfârșește cu matematica. Aceasta era neobișnuit de exigentă, făcea adevărate crize de isterie la ineptiile unor elevi și în special la ale Rodicăi, care recunoștea a fi cea mai mare nulitate în lumea cifrelor.

Profesoara mai avea păcatul de-a fi și urâtă și infatuată. Repeta, fără să ostenească, în fiecare oră de curs că nu poți fi medic bun, avocat, jurnalist sau actor dacă nu ești capabil să dezlegi misterele acestei materii „divine”. Rodica detesta și „materia divină” și profesoara. Pretindea că a mai îndulcit datele personajului față de realitate, în dorința de a-și menaja cititorii.

Oare cum ar fi reacționat Rodica, mă întreb eu retoric, dacă l-ar fi auzit pe Varujan Vosganian enunțând cam aceleași panseuri (la Televiziune în emisiunea *Unul și unul* a Irinei Păcurariu) ca cele ale profesoarei nesuferite?

Înclin să cred că, impresionată cum era de erudiția politicianului și faptul că-i era simpatic, ar fi atenuat părerea dezastruoasă față de această disciplină școlară.

Înainte de anii 1990 cărțile cu Melania și Minerva se vindeau în tiraje incredibile. De la 80.000 de

exemplare în sus (au atins și cota de 150.000 ex.). Autoarea lor încerca să fie realistă; succesul e nebun dar oare va mai fi același când în librării vor exista o Agatha Cristie, Dostoievski, Biblia etc.?

Cărțile cu Minerva erau preferate de cititorii din Ardeal, iar cele cu Melania, care au deținut recordul simpatiilor, aveau succes în Moldova și Muntenia.

După revoluție Rodica s-a confruntat cu experiențe nefericite. Deși fără dovezi, avea bănuiala că romanul intitulat *Crimă prin mica publicitate* a fost piratat chiar de editură care îl tipărise, Odeon. Cartea se vindea o săptămână, două, apoi dispărea pentru o lună, ca să reapară iarăși pentru o vreme.

Contrariată – dar sigură că la mijloc este o escrocherie, a apelat la o agenție de detectivi particulari, care au confirmat temerile ei. S-au descoperit în librării cărți cu copeta albă simplă, fără titlu sau semnătură. Abia când deschideai cartea vedeai pe prima pagină *Crimă prin mica publicitate*, de Rodica Ojog-Brașoveanu.

Cam același lucru s-a întâmplat în 1994, la editura Marin Preda, cu romanul *Cutia cu Nasturi*.

Prin anii 1975-1976 romanul polițist intra într-un vizibil declin din cauza cenzurii drastice aplicată în special acestui gen de literatură. Capitole întregi erau eliminate, chiar și personaje, fraze amputate la modul atât de grosolan încât coerența acțiunii suferea imens.

În atari condiții, după luni întregi de frământări și zbucium, Rodica încearcă o mișcare strategică, orientându-se spre romanul istoric, în speță domnia lui Constantin Brâncoveanu.

La prima carte din acest ciclu a muncit enorm. Pentru a păstra atmosfera epocii a inventat și a învățat un limbaj dificil – cu multe arhaisme și totodată a studiat material documentar timp de o lună la Institutul de Istorie „N. Iorga”. În paralel a beneficiat de o documentare suplimentară – sute de pagini, pe care i le-a pus la dispoziție unchiul meu, avocatul Ion Dumitrescu.

A ales să scrie despre epoca Brâncoveanu, spunea ea, deoarece a fost cea mai așezată din istoria noastră, cu domnie de 25 de ani (ceea ce era mult pentru vremea aceea). Domnitorul Brâncoveanu a reușit să aibă niște performanțe, dar pe Rodica a fascinat-o celebra Cancelarie Neagră condusă de stolnicul Constantin Cantacuzino. Era considerată una din cele mai informate nu numai din Balcani, dar chiar dintre toate cabinetele din Europa.

Francezii, austriecii și italienii apelau la serviciile stolnicului român.

Epoca Brâncoveanu a fost transpusă de autoare în cinci romane – *Agentul secret al lui Altân Bey*, *Logofătul de Taină*, *Ochii Jupâniței*, *Letopisețul de Argint* și *Vulturul dincolo de Cornul Lunii*.

Al șaselea roman istoric, *Întâlnire la Elysée*, este inspirat în cea mai mare parte din fapte reale petrecute în timpul primului război mondial. Pentru construirea acestei cărți a beneficiat de material documentar de la Gabriela Razu Georgescu (soția vărului ei, Mișu Georgescu) și de la unchiul meu Ion Dumitrescu.

Referitor la romanul istoric, Avocat Ion Dumitrescu relatea:

„Înainte de revoluție stăpânitorii țării au considerat romanul polițist incompatibil cu morala proletară.

Atunci, Rodica s-a profilat pe roman istoric. Cum nu-i plăcea să stea prea mult timp în biblioteci și cum se hotărâse să publice un roman a cărei acțiune se plasa în epoca lui Carol I, mi-a telefonat și m-a întrebat dacă am ceva material documentar legat de acele vremuri. I-am sugerat să aibă în vedere și epoca premergătoare privindu-l pe domnitorul Al.I. Cuza. I-am dus la scurtă vreme peste 30 de volume, precum și o seamă de reviste.

Mai târziu mi-a cerut să-i dau material documentar și pentru perioada primului război mondial și epoca domnitorului Constantin Brâncoveanu. I-am dus tot în jur de 30 volume.

Din romanele Rodicăi parcurse de mine, mi-am dat seama, și își putea da seama orice jurist că autoarea trebuia să fie de aceeași profesie, pentru că în desfășurarea acțiunii nu întâlneai nimic fals sau construit de autor, pentru că nimic nu se abătea de la regulile procesuale sau de la logica lucrurilor. În schimb simțai de la primele fraze că autorul romanului dispune de o temeinică cultură, inclusiv juridică, și tratează cu har amănuntul“.

Rodica aprecia că romanele istorice au avut ecou special printre cititorii vârstnici, chiar din diasporă.

Aceștia erau fascinați de inteligența ei scăpărătoare și de măiestria cu care își valorifica cultura de netăgăduit.

Dintre nenumăratele scrisori primite de la admiratori, o profesoară de română roagă insistent să fie „reînviat“ personajul Radu Andronic din cărțile istorice referitoare la epoca Brâncoveanu.

Justifică această cerere neobișnuită considerând că autoarea a comis un adevărat păcat „ucigând“ prematur un personaj absolut fermecător.

Rodica însăși înnamorată de logofăt – creionat după criterii personale, simbol al seducției masculine -, va face „minunea de a-l readuce la viață“.

De altfel, Rodica se mândrea și păstra cu evlavie un număr impresionant de scrisori primite de la admiratorii cărților ei. Unele erau măgulitoare, altele critice, cu observații pertinente, sfaturi, declarații, întrebări, nedumeriri, dar indiferent de conținut, de expeditor, Rodica le citea cu interes și, cu emoție. La cele mai multe dintre ele răspundea și uneori se înfiripa între interlocutori o corespondență pe parcursul multor ani.

Îmi amintesc cu câtă duioșie ne povestea cum un domn care se regăsea în personajul locotenentului Vasile Dobrescu din cărțile cu Minerva, i-a dat telefon cerându-i îngăduința de-a veni la ea pentru un autograf. La ora convenită a sunat un tânăr timid, frumos, într-o ținută impecabilă și vădit emoționat. Într-o mână avea un buchet uriaș de crizanteme, iar în cealaltă o păpușă de mărimea unui copil mic. Când gazda a deschis ușa, s-a fâstâcit îngrozitor, a scăpat pe jos mai întâi florile, apoi păpușa, a bâiguit ceva a scuză și în final cu obrajii roșii-purpură a intrat și s-a așezat „sfârșit“ pe un

fotoliu, minute în şir fiind incapabil să scoată un cuvânt.

Rodica, impresionată, i-a dat autograful cerut şi toate cărţile care-i lipseau (se găseau cu dificultate în librării) şi de-atunci i-a reţinut câte un exemplar din fiecare carte nouă pe care o publica.

Când venea să-şi ia cartea cu dedicaţie, îi aducea întotdeauna un buchet de crizanteme, cu toate protestele Rodicăi, şi mărturisea că este o mare bucurie şi onoare să discute cu un scriitor pe marginea cărţilor citite de el (evident, nu numai poliţiste).

Rodica era încântată să recunoască în „locotenentul Minervei“, un împătimit de cultură şi atât de modest încât numai provocat, şi-atunci fără ostentaţie, îşi etala cunoştinţele surprinzătoare acumulate după un studiu de invidiat (raportat la vârsta lui fragedă).

Pe Rodica a impresionat-o cu atât mai mult comportamentul de bun simţ al locotenentului cu cât recent trăise o experienţă stânjenitoare cu un bărbat cam de aceeaşi vârstă cu el.

Era vorba despre un obişnuit al casei, prieten de familie aş putea spune, băiat de altfel educat (credeam noi) şi instruit, care la un moment dat, în mijlocul unei discuţii, i-a declarat Rodicăi că este îndrăgostit de ea de multă vreme şi nu mai poate suporta zbuciumul acestui sentiment cotropitor şi neîmpărtăşit.

Rodica nu l-a luat în serios, crezând că e vorba de o glumă, deplasată ce-i drept, dar glumă, şi a continuat discuţia întreruptă.

Acesta însă cu o impetuositate neaşteptată i s-a

aruncat la picioare – numai că, înainte de-a scoate o vorbă, Rodica, revoltată și oripilată, l-a dat afară din casă și din viața ei.

Incidentul ni l-a relatat mai târziu, cu infinită jenă și derulând imaginar filmul relației cu „acest copil“, se întreba unde a greșit ea?!

Revenind la locotenent, păpușa dăruită Rodicăi am găsit-o, dar scrisorile lui sau celelalte primite de la admiratori au dispărut misterios din casă.

De altfel după moartea Rodicăi n-am mai găsit nimic referitor la opera ei cu excepția a 18 manuscrise (dintre care 10 le-am donat Muzeului Literaturii Române), sinopsisul *Mesaj pentru infern*, semnat de Geo Saizescu și câteva contracte cu edituri.

Mă întreb pe cine și de ce ar fi interesat ziarele cu critici literare, casete cu înregistrări ale interviurilor și muzica preferată, agenda cu adresele prietenilor, pașaportul și cele mai bune fotografii?

Pare bizar, dar parcă „de dincolo de viață“ Rodica a lăsat urmașilor ca un test de inteligență să rezolve această problemă.

Talentul actoricesc al Rodicăi, sunt convinsă, nu a apărut ca generațiile spontane. Ca orice fenomen, și înclinația ei spre toc și călimară, trebuie să fi venit dintr-o ascendență mai mult sau mai puțin îndepărtată.

În cazul Rodicăi a avut în fratele tatălui ei, Ion Ojog - slujitor credincios al Thaliei -, un model de viață și carieră, lucru pe care l-a conștientizat în anii maturității.

Am convingerea că talentul lui s-a răsfânt și

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN ROMÂNIA
BAROUL **DOROHOIU**

CARTE DE IDENTITATE

No. **162**

Dⁿ **Ion Gog**
domiciliat în **Dorohoiu**

este membru al acestui barou, fiind
înscris în Corpul Avocaților în baza
deciziei No. **30** din **9/VII-1923**

Decan,

Prohior
Secretar,
Gh. Botez

Dosar No.

/19

1939 **Octombrie 9**

asupra ei, chiar dacă a optat pentru proză, ca formă de exprimare și nu pentru poezie.

Ion Ojog a lăsat posterității patru volume de versuri, apreciate mult la vremea respectivă.

Eu nu l-am cunoscut pe Ion Ojog pentru că la data morții lui, nici măcar nu eram născută, dar mi-am configurat în închipuire portretul său fizic și intelectual prin datele și informațiile primite de la Rodica, precum și de la tatăl meu, care-l evoca mereu cu duioșie pe „Moș Jenică“, așa cum aceștia îl alintau în intimitate. La datele și informațiile primite de la ai mei, mi-am adăugat pe cele desprinse din dicționarele de profil, din fotografii, precum și din portretele ce i-au fost făcute de pictorii Steriadi și Biju.

Din toate aceste surse am reținut că Ion Ojog s-a născut în orașul Dorohoi 1896, dintr-o veche stirpe cărturărească cu care Rodica se mândrea.

Era un moldovean inteligent, blajin, prietenos și de mare caracter, calități datorită cărora s-a bucurat de multe și mari prietenii. În plus își făcuse o temeinică cultură literar-artistică, apreciată de cei din jur.

Poetul de mai târziu a făcut liceul și facultatea de Drept din Iași și-apoi s-a înscris ca avocat în Baroul din Dorohoi.

Din considerente de ordin politic, atât el cât și fratele lui, Victor Ojog (tatăl Rodicăi) au fost epurați din barou în anul 1947, fiind nevoiți să se îndrepte spre alte îndeletniciri. Dacă Victor Ojog a funcționat până la pensionare, ca jurisconsult la diferite întreprinderi de stat, Ion Ojog a fost nevoit să trăiască până la sfârșitul

O scrisoare și o fotografie inedită ale lui Tudor Arghezi

Din exegzele și studiile de mai mici dimensiuni care s-au scris pînă acum asupra operei și vieții europeanului din Mărțișor se poate observa, cu destulă claritate, urbanitatea de care era capabil acest ins incomod și puțin sociabil. Oricine a bătut la ușa casei sale i s-a deschis și amfitrionul a răspuns cu o promptitudine de tip occidental. Cartuile nu sînt rare și mult așteptata carte de amintiri și evocări despre Tudor Arghezi va confirma mărturiile noastre.

Unul dintre cei care s-au bucurat din plin de solitudinea lui este și poetul Ion Ojog, membru al cenacului. Sburătorul, iubit și apreciat de E. Lovinescu, autor al volumelor *Pridvoare*, *A-*

Arghezi și acesta îl consillase să vină cu toată încrederea, gîndindu-se la posibilitatea de a-l plasa în vreo redacție de revistă sau ziar. Cezar Petrescu, alt mentor și apropiat al poetului, se arăta sceptic, comunicîndu-i într-o misivă din 25 aprilie 1925: ¹ „Iadamanul lui Arghezi e frumos și îl înțeleg perfect. Dar mă surprinde, fiindcă nici el, cu coșii lui, slavă Domnului, tari și cu o reputație bine înfiptă, nu e duce prea strălucit, și e silit să scrie la gazele din loji și altele. Ceea ce-i demonstrează chiar lui — și mă surprinde că nu observă cînd e vorba de alții — că Bucureștii nu au nimic ispititor pentru o carieră de toc și cerneală.” În București, Ion Ojog se va stabili mult mai tîrziu, fiind ajutat de confracții săi literari. Scrisoarea pe care o publicăm în continuare este o dovadă de felul cum Tudor Arghezi aprecia pe mai tinerii săi prieteni.

5 mai 1925

Stimate domnule Ojog,

Am primit cîteva versuri foarte interesante de ale dumitale. Însă nu am avut unde să le plasez în așteptarea unei folie săptămînale, pe care am de gînd s-o scot în dublul scop al periodicității literare și al publicității necesare subscrierilor mele.

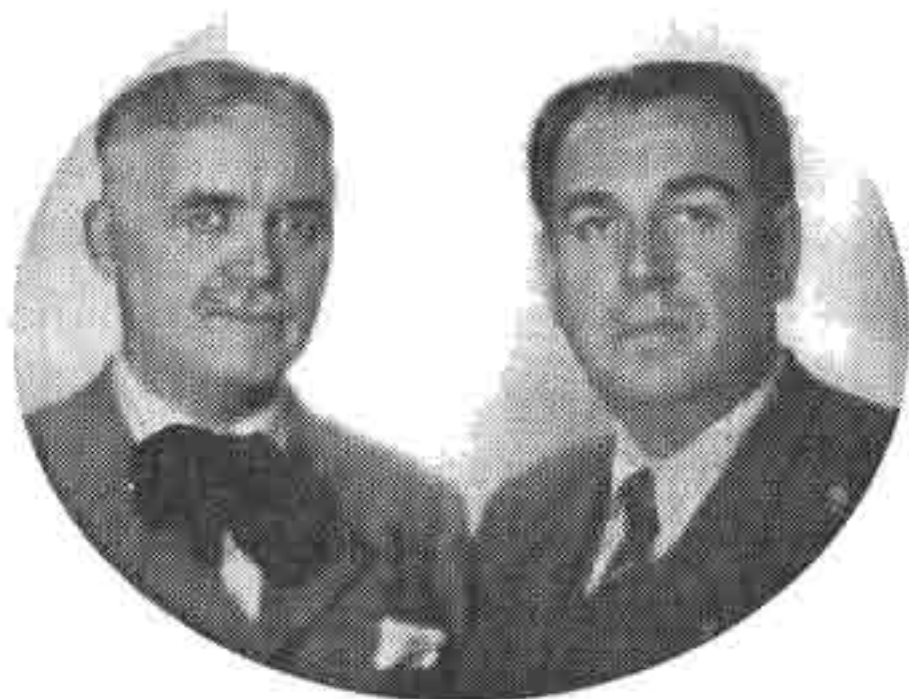
Cartea de versuri pe care trebuie să ți-o procur, nu mi-a fost adusă, după făgăduială și încă nici nu am găsit-o disponibilă în București.

Devotat
T. Arghezi²

Revista săptămînală la care face aluzie Tudor Arghezi este, desigur, *Bilete de papagal*, care va apărea începînd cu data de 2 februarie 1928. Deci, peste trei ani. Nu putem preciza la ce carte de versuri se referea poetul în această scrisoare. Fotografia pe care o comunicăm a fost executată în București, la Studio Julia, în 1941, avînd menționat pe verso: reproducerea interzisă. Reprezintă pe Tudor Arghezi și Ion Ojog.³

Nicolas SCURTU

¹ Originalul se afla în arhiva scriitorilor Rodica Ojog-Brasoveanu, București.

Ion Ojoc împreună cu Tudor Arghezi

vieții, dintr-o pensie de invaliditate. Poetul s-a distins în primul război mondial, fapt pentru care a fost decorat cu Crucea comemorativă a războiului din 1916-1918.

În paralel cu avocatura, Ion Ojog scria poezii și le trimitea spre publicare în București. Așa s-a împrietenit în decursul anilor cu Tudor Arghezi, Cezar Petrescu, Gala Galaction, Mihail Sadoveanu, Ion Pilat și Felix Aderca.

Sufocat probabil de viața de provincie i-a cerut lui Tudor Arghezi să-l ajute să se mute în București. Acesta l-a încurajat dar numai atât, deoarece nici el n-o ducea prea strălucit, scriind la gazete din Iași și alte orașe de provincie.

Aflând de dorința lui Ion Ojog de-a veni în București, Cezar Petrescu, mai realist decât Arghezi, i-a trimis o scrisoare dezarmantă spunându-i că Bucureștiul nu are nimic ispititor pentru a carieră „de toc și cerneală“.

Peste ani, totuși, Ion Ojog s-a stabilit în capitală, unde ca urmare a publicării volumelor de poezii intitulate *Pridvoare* (1929) și *Amiezi târzii* (1940), a fost primit în Societatea Scriitorilor Români, dobândind în acest fel statut social onorant. Ulterior a beneficiat și de premiul „I.E. Torouțiu“, acordat de Academia Română în anul 1948 pentru volumul *Amurguri vechi*, care a fost de natură să-l refacă și moral și material.

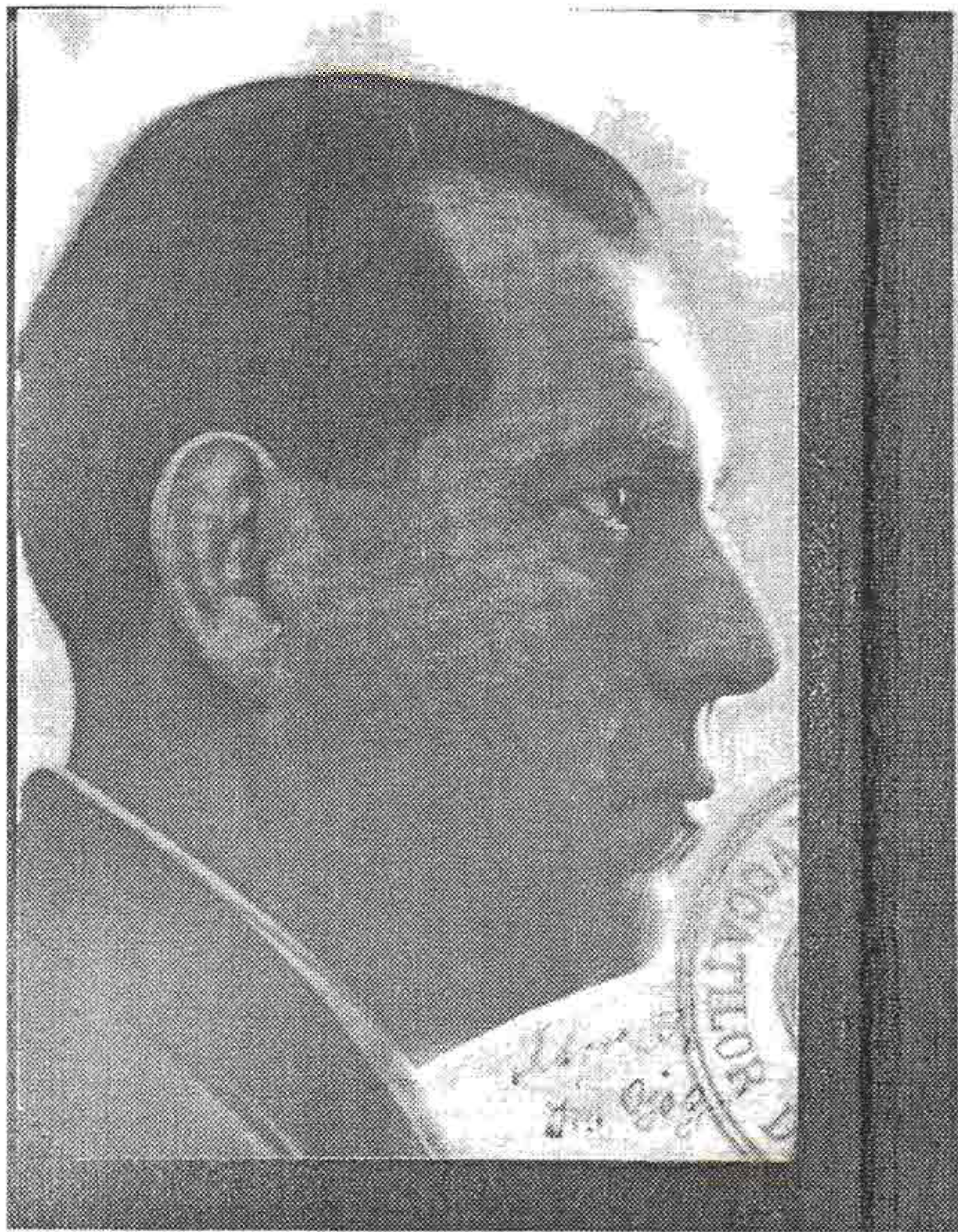
„Pasionat de poezie și credincios ei (sublinia o cronică a vremii), Ion Ojog s-a afirmat drept un viguros pastelist și un poet erotic“.

Într-altă cronică se spune că Ion Ojog a scris o poezie originală, sugestivă, cu neașteptate clarități sonore, transperantă și muzicală.

Poetul dispunea – așa cum am arătat mai sus -, de o excepțională cultură, pe care a încercat să o transmită și Rodicăi și tatălui meu, pe când erau adolescenți, dar nu a găsit la aceștia nici terenul propice și nici receptivitatea necesară. A dus cu el în eternitate toate aceste valori spirituale adevărind răscolitorul vers al lui Gheorghe Tomozei: „Cimitire, biblioteci îngropate“.

Din povestirile tatălui meu am mai reținut că pe la vârsta de 40 de ani, Ion Ojog s-a aplecat asupra filosofiei budiste în legătură cu care își procurase cărți și făcea studii aprofundate. Credea în reîncarnare, motiv pentru care nu se temea de moarte, pe care o considera doar ca pe o treaptă a existenței.

Aceste convingeri i le-a transmis și Rodicăi, nu și tatălui meu.

SOCIETATEA SCRITORILOR ROMÂNI

Nr. 19

CARTE DE MEMBRU

D. l. Givig
Ion.

ESTE MEMBRU ACTIV AL SOCIETĂȚII
SCRITORILOR ROMÂNI

PRESEDINTE, T. T. T.

SECRETAR GENERAL

Semnătură personală

Ion
Calerica

Ion Ojog încerca adesea să explice nepoților săi esența inechității întâlnită în destinul omenirii:

săraci – bogați;
schilozi – sănătoși;
sluți – frumoși;
proști – deștepți,

stări care reprezenta în opinia sa pedeapsa și răsplata existențelor anterioare. Copleșit de boală și de întristare, în 1961 Ion Ojog a plecat din lumea noastră, lăsând în urma lui regrete și o istorie literară mult mai bogată, iar eu prin aceste rânduri nu am făcut decât să-l scot pentru o clipă din uitare și să-l readuc cât de cât în actualitate.

Sunt sigură că Rodica, de-acolo „dintre stele“, se bucură că am amintit aici – în „cartea ei“ –, despre unchiul pe care l-a iubit și prețuit atât de mult.

În biblioteca Rodicăi am descoperit și o încercare de operă în trei acte pentru copii, *Motanul Năzdrăvan*, al cărui libret este semnat de Ion Ojog, dar autorul a murit înainte de-a afla soarta acestei lucrări.

Câteva din cărțile Rodicăi au inspirat regizori de seamă pentru ecranizare cinematograf, televiziune, de asemenea și pentru o piesă de teatru.

Cea mai mare parte din acestea – după ce au fost construite scenariile, au rămas în „sertar“ (din motive pe care eu nu le cunosc), iar de altele, cum ar fi *Omul de la capătul firului*, *Poveste Imorală* și *Plan Diabolic*, voi aminti în paginile ce urmează.

Romanul *Omul de la capătul firului*, i-a sugerat d-lui Geo Saizescu (actor, cunoscut regizor și bun

prieten al soților Brașoveanu), filmul *Șantaș*.

Au evoluat actori cu o carte de vizită coplesitoare; încerc să-i numesc, însă o fac la întâmplare, deoarece în ordinea talentului n-ar fi cu puțință. Oare cine s-ar încumeta când este vorba de Ileana Stana Ionescu, Tamara Buciuceanu, Dem Rădulescu, Otavian Cotescu, Ioana Bulcă, Ion Besoiu, Silviu Stănculescu și alții.

Cozile interminabile la biletele de intrare și sălile pline ale cinematografelelor sunt cele mai grăitoare mărturii ale succesului acestui film.

Despre autoarea scenariului, reputatul critic de film Ecaterina Oproiu, în „România Liberă” din 25 februarie 1981, remarcă:

„Tonusul ei cu totul remarcabil e susținut, cred, de lipsa de chin, ba chiar de facilitatea, de iușimea cu care așterne pe hârtie poveștile construite de ea cu ascuțime, cu o pastă intens colorată și o bună cunoaștere a trucurilor din branșă. O asemenea productivitate (mereu încununată cu «succese de librărie»), o asemenea lipsă de inhibiție în fața hârtiei albe, ar isca unele reticențe, dacă nu am recunoaște că avem de-a face cu un temperament letristic gălgâitor, cu o stare de hipertensiune naturală. Scriitoarea, cum ar zice unul din personajele sale, «are creierii agili»”.

După cartea *Poveste Imorală*, dedicată (tatălui meu) „fratelui meu, Dan-Puiu, nostalgia anilor de «golănie» din Poenaru Bordea” s-au făcut 10 episoade pentru televiziune, în regia d-lui Constantin Dicu.

Deși au evoluat actori de mare talent – titani ai teatrului românesc –, deși cartea s-a bucurat de

aprecieri deosebite, filmul nu a avut succesul scontat. Dintre actori aş aminti pe Mircea Albulescu, Rodica Popescu Bitănescu, Valeria Seciu, Florina Cercel, Irina Petrescu, George Ivaşcu, Mihai Constantin şi Draga Olteanu-Matei, pentru care Rodica avea o mare simpatie. În alcătuirea personajelor, Rodica spunea că amuzanta Aurica a fost creată de ea cu imensă bucurie, având-o tot timpul în faţa ochilor pe Draga Olteanu-Matei.

Din păcate, considerând că filmul nu este la înălţime (părere împărtăşită de mulţi alţii) a refuzat să vină în completare cu încă 5 episoade, deşi i se ceruse aceasta în repetate rânduri.

De altfel, a fost dezamăgită şi de faptul că în timpul turnării episoadelor nu a fost consultată, cu toate insistenţele ei în acest sens „scenariul este copilul meu, nimeni nu-l cunoaşte mai bine ca mine“.

Pentru cartea *Poveste Imorală*, autoarea s-a inspirat din viaţa palpitantă a femeilor uşoare „...şi povestea se întâmplă în această lume a prostituatelor de lux, dar cu reverberaţii pe lumea trotuarului“, spunea ea.

În majoritatea romanelor poliţiste, Rodica a zămislit măcar un personaj care se exprimă în argou, aici însă toată cartea e scrisă astfel şi natural se impunea o documentare specială, care cerea răbdare, timp şi un anumit gen de informaţii.

În această idee, una dintre prietene i-a recomandat o prostituată „de clasă“ Cora, care i-a povestit întreaga ei viaţă cu o francheţe dezarmantă.

N-au lipsit detaliile picante, interesante,

deznădejdiile și „fericirile ei“, și nici primejdiile inerente prin care a trecut, dar nici un cuvânt despre „Pește“.

De altfel, Rodica fusese prevenită că femeile care lucrează în această branșă nu-ți vor spune niciodată povestea întreagă, chiar dacă aparent par deschise la destăinuiți, așa că nu s-a ostenit să afle mai mult.

Fata era frumoasă, deșteaptă și cultivată. Rodica, surprinsă de calitățile ei intelectuale, a întrebat-o de ce nu s-a orientat spre altă profesiune.

„De ce aș fi făcut-o, d-na Brașoveanu, numai în această meserie, dacă ai vocație, câștigul este imediat și fabulos. Cât trudiți dvs. la o carte, un an, doi, trei? Să fim serioși, eu n-am timp de pierdut. V-ați gândit vreodată în ce goană nebună zboară anii tineri? Eu da, așa că pentru mine timpul are altă percepție; sunt grăbită să trăiesc înainte ca tinerețea și frumusețea mea să se fi risipit“.

Replica Rodicăi a rămas nerostită. Cora se dovedea a fi o învingătoare înfruntând prejudecăți și, dobândind o siguranță și încredere de sine neobișnuite.

La cei 22 de ani își conducea propria afacere și intenționa să-și abandoneze „profesia“ dar numai după ce-și va deschide și un salon de coafură, iar după aceea: „Vreau să fiu liberă d-na Brașoveanu, să nu mai am sentimentul că pășesc pe nisipuri mișcătoare, vreau să văd lumea, să locuiesc în hoteluri de lux, să frecventez cazinouri celebre, să mă distrez în localuri selecte fără economii meschine, frustrări sau complexe“.

Deși impresionată de ambițiile și realizările Corei

Rodica far fi vrut să știe totuși, de ce... dar fata intuindu-i întrebarea incomodă și-a luat precipitat rămas-bun și de atunci nu s-au mai văzut.

Și, în sfârșit, după cartea *Plan Diabolic*, aș zice o culme a operei ei, a construit scenariul piesei de teatru *Cursa de Viena*.

Acțiunea se desfășoară într-un avion, cursa București – Viena, în care la numai un sfert de oră de la decolare, sunt asasinați cei doi piloți. Cum nici un pasager nu știa să piloteze, catastrofa este iminentă.

Ineditul acțiunii constă în faptul că nu se cunoaște detectivul – fapt neobișnuit în romanul polițist –, oricine dintre pasageri, chiar și criminalul, putând prelua conducerea anchetei.

Autoarea conduce cu inventivitatea-i cunoscută acțiunea supunându-și pasagerii unei abile analize psihologice menținând permanent starea de dublu *suspence*.

Piesa de teatru *Cursa de Viena* a fost pusă în scenă (în 1984) într-o distribuție de prestigiu, la Teatrul Giulești din București, fiind bine primită de public, și în același an la Teatrul de Stat din Arad (unde, din spusele Rodicăi, succesul a fost răsunător).

Într-o meserie solicitantă, Rodica era un scriitor cu vocația succesului, care a acoperit peste trei decenii de interes al cititorilor și s-a legitimat cu autoritate autor de romane polițiste și istorice.

Asemenea lui „Moș Jenică“, după vârsta de 55 de ani, Rodica a început să ia proporții și, spre surprinderea noastră, a rămas total indiferentă, sau cel puțin

aşa părea. Când, îngrijoraţi, cei ce-i eram aproape, i-am sugerat cu delicateţe (era foarte susceptibilă) să fie atentă cât şi ce mănâncă, ea răspundea invariabil, „asta face parte din dezagrementele vârstei, şi-apoi, am obosit să mă cenzurez în permanenţă. A venit vremea să fiu mai îngăduitoare cu mine“. Alteori, brava: „oglindea şi cântarul sunt necruţătoare, dar când mă asez la birou şi izbutesc măcar o singură frază pentru inima cititorului meu, le uit“.

Răspunsul nu convingea deoarece cochetăria faţă de cum arăta şi se îmbrăca era o trăsătură dominantă a felului ei de a fi.

De când o cunosc nu accepta vizitele intempestive nici măcar a celor din familie, motivând că vrea în orice situaţie să fie pregătită vestimentar şi ca stare de spirit.

N-am văzut-o vreodată (deşi mi-aş fi dorit) nemachiată; avea convingerea că lipsa „corecţiilor“ din pensulă, pudră şi rimel n-au avantajat-o nici la „tinereţe fragedă“.

Mama susţine însă că într-o dimineaţă, a surprins-o imediat ce s-a trezit din somn şi arăta incomparabil mai tânără fără fard.

Situaţia scăpa de sub control, *gourmet* a fost dintotdeauna, acum devenea şi gurmândă. Nu-şi refuza nimic; frişcă, maioneză, icre, smântână, mânca fără pâine, la orice oră, chiar şi în timpul nopţii. Se pare că nu-şi cunoştea limitele.

Abia după câţiva ani dificultăţile din ce în ce mai pronunţate de respiraţie şi mers au determinat-o să ia

măsuri și-atunci, fără discernământ, a intervenit în forță.

A optat fără să consulte pe nimeni, pentru un regim dur „HERBA-LIFE“ și timp de un an de zile s-a hrănit (dacă se poate spune așa) numai cu pastile pe bază de plante și licori dubioase.

Doctorul Leonid Șamanschi, dr. Minodora Nichifor și toți cei apropiați am încercat cu diplomatie și argumente s-o convingem de agresivitatea și consecințele dezastruoase ale acestui regim – dar totul a fost inutil.

Slăbise în scurt timp 20 kg., se simțea bine, analizele erau în parametrii normali, motive decisive pentru Rodica să creadă în această soluție.

S-a înșelat, dovadă că în următoarele 11 luni, nu numai că n-a mai înregistrat alte rezultate, dar organismul ei era total istovit și vulnerabil. Alarmată, întrerupe dieta, dar răul fusese făcut.

La scurt timp contractează o viroză pulmonară, apoi gripe repetate, merge din ce în ce mai greu, crizele de tuse tabagică (fuma cam 3 pachete de țigări pe zi) se accentuează, respirația o sufocă.

Este sfătuită și implorată să abandoneze fumatul – viciu căpătat în studenție. Tot inutil.

Convingerea mea este că nici nu încerca și nici nu voia să încerce. Rodica nu era genul de om să trăiască din renunțări. Deseori spunea: „decât o viață lungă și grea, prefer să trăiesc puțin și bine“. Din nefericire, „binele“ ei – așa cum îl percepea –, i-a grăbit pașii spre deznodământul final, mult mai repede decât se

aștepta. Privind situația dintr-o perspectivă optimistă, s-ar putea face trimitere la hotărârea luată de fabulosul scriitor PAULO COELHO, care spunea cu seninătate: „m-am decis că vreau să mor trăind“.

Și totuși viața nu evoluează așa cum ți-ai plănuțit-o.

În paralel cu problemele reale de sănătate, intervenise un element nou, copleșitor, căruia Rodica nu-i putea face față. De ziua ei, cu 2 ani în urmă, a avut revelația faptului că a îmbătrânit și acest lucru a fost devastator pentru ea.

Nu putea accepta, refuza vârsta senectuții.

De atunci nu o dată - când într-o conversație - chiar banală, se discuta de vârstă, devenea imediat sfâșietor de tristă și inabordabilă.

De prin martie 2002 se simțea deprimată, obosită și chiar neajutorată, dar ne-a ascuns cu grijă aceste simptome.

Era maestră în disimulări și în general evita să se lamenteze: „Oamenii pe care-i întâlnesc (puțini, după o triere riguroasă), îmi sunt dragi și nu vreau să-i împovărez cu necazurile mele“, iar de doctori și spital, încă de copil (asemeni fratelui ei), avea o teamă exacerbată.

Când situația se degradase într-atâta încât n-a mai putut fi tănuțită agravându-se dramatic, am insistat (a câta oară?) să se interneze în spital. Promitea că o va face dar... numai peste câteva zile. Din păcate starea precară a sănătății ei nu mai permitea tergiversări. Vărul ei Loni i-a explicat medical

ce consecințe va suporta dacă nu se internează imediat și văzând că orice demers este inutil, Rodica rămânând indiferentă, s-a temut să nu fie și o cauză de ordin mental.

În această idee a rugat un doctor psihiatru, respectiv directorul secției de psihiatrie Titan, Gheorghe Litinschi, să vină acasă și s-o supună unui consult în acest sens. După un control competent acesta a spus că nu are nimic patologic psihiatric, dar internarea se impune necondiționat.

Din nou insistențe, din nou rugăminți, Rodica rămânea „surdă”. Era de neînțeles.

La un moment dat, exasperată și inspirată, prietena ei, dr. Minodora Nichifor, pe un ton dur și categoric i-a zis: „Rodica, dacă nu te internezi – astăzi -, ai să mori”.

Rodica a tresărit imperceptibil și-n următoarele 3 ore Minodora Nichifor și mama au internat-o la Spitalul Municipal. În aceeași seară i s-au făcut toate analizele și a fost diagnosticată cu abces pulmonar și insuficiență cronică cardiacă; plămânii și inima erau grav afectați. În timpul analizelor obositoare și de durată – Rodica fiind tot timpul conștientă și atentă la ce se întâmplă, a intuit din privirile neliniștite ale doctorilor, din frânturi de fraze, din repetarea analizelor – un diagnostic sever.

După două zile – profund marcată de boală și îngrijorare, este transferată la spitalul Filaret, unde i s-au făcut puncții și a suferit o intervenție chirurgicală la plămâni.

Înainte de operație Rodica a cerut să stea de vorbă cu domnul profesor doctor Stoicescu. Cu amabilitatea ce-l caracterizează, acesta a venit la patul bolnavei și cu răbdare (poate și surprindere) i-a ascultat ruga: „Domnule doctor, știu că sunt bolnavă, dar nu știu în ce stadiu; vă rog ca pe Dumnezeu să nu-mi faceți operația dacă socotiți că nu voi supraviețui. Sunt lucidă și puternică să accept adevărul, oricare ar fi el, așa că dacă e să mor – nu mă mai chinuiți. Dați-mi șansa – ultima – să-mi închei viața la mine acasă, între pereți și icoane dragi“.

Profesorul Stoicescu a fost impresionat, dar se înțelege că indiferent ce a simțit și a gândit, deontologia profesională l-a obligat să încerce și ultima posibilitate de salvare.

Operația în sine a reușit – dar s-a dovedit că plămânii erau deja compromiși.

Profesor dr. Stoicescu cu întreaga sa echipă de specialitate a făcut eforturi deosebite să o salveze dar totul a fost în zadar, medicina rămânând neputincioasă în fața dezastrului unui trup măcinat de-atâtea suferințe. Plămânii și inima o trădaseră.

Deși nevindecată, Rodica n-a mai suportat regimul de spitalizare și în ciuda protestelor personalului medical și a rugăminților noastre, a hotărât să plece acasă prevalându-se de o dispoziție în vigoare care lasă bolnavului latitudinea să se externeze (în orice stare ar fi, dacă este lucid) la cerere, sub semnătură.

Nu s-a putut adapta condițiilor din spital și așa cum o cunosc eu, nici nu mă surprinde. Erau câte 5-6

bolnave în salon, fiecare cu alt mod de manifestare a bolii; tuse, respirație grea, gemete, plâns etc. Prea multă suferință, prea mult chin.

Rodica nu mai putea citi, nici merge, în schimb înregistra tot ce se petrecea în jurul ei, ceea ce o obosea și deprima peste măsură.

A avut îngrijire atentă și permanentă.

După operație au fost angajate trei persoane calificate care o supravegheau zi și noapte și o îngrijeau.

Nici acestea, nici medicii, nici noi, n-am putut-o hotărî să mănânce (era hrănită artificial încă de la internare). Cred că n-o făcea special; într-adevăr, nu putea. Era total epuizată. La insistențele noastre repeta invariabil: „numai acasă la mine am să pot mânca și însănătoși, dacă acest lucru mai e posibil“.

Nu, n-a mai fost posibil!

La început de august, o zi magnifică, plină de lumină și soare, părăsea spitalul. Ultimul act din romanul vieții Rodicăi fusese jucat.

Pe drumul spre casă i-a spus mamei: „Sunt fericită să trec, chiar în mașină, pe străzile Bucureștiului“. Deși întinsă pe targă, zâmbea (oare de unde a luat această putere?) și privind cu ochi lacomi prin fereastra ambulanței se bucura să recunoască străzi și clădiri.

A fost cea din urmă „plimbare“ prin orașul pe care l-a adorat. La următoarea reinternare era deja în comă, iar după trei săptămâni, a plecat în „Noua ei Lume“ fără să-și fi luat rămas-bun, de parcă aici pe pământ, mai avea ceva de spus.

Spicuiri din presa vremii referitoare la scriitoare

❖ În revista „*Pentru patrie*“, februarie 1981, Emil Manu consemnează:

„Avem în Rodica Ojog Brașoveanu o Agatha Cristie româncă a cărei evoluție o așteptăm cu interes. Critica a apreciat inventivitatea și talentul acestei prolifică autoare, iar numele ei e reținut de dicționarele literare alături de acelea ale lui Teodor Constantin și Haralamb Zincă“.

❖ În „*Flacăra pentru minte, inimă și literatură*“, 4 octombrie 1979, Romul Munteanu apreciază:

„Romanul românesc polițist trimite spre C. Bărbuceanu și Haralamb Zincă, dar este uitată Rodica Ojog Brașoveanu, care conferă o notabilă strălucire literară acestui gen“.

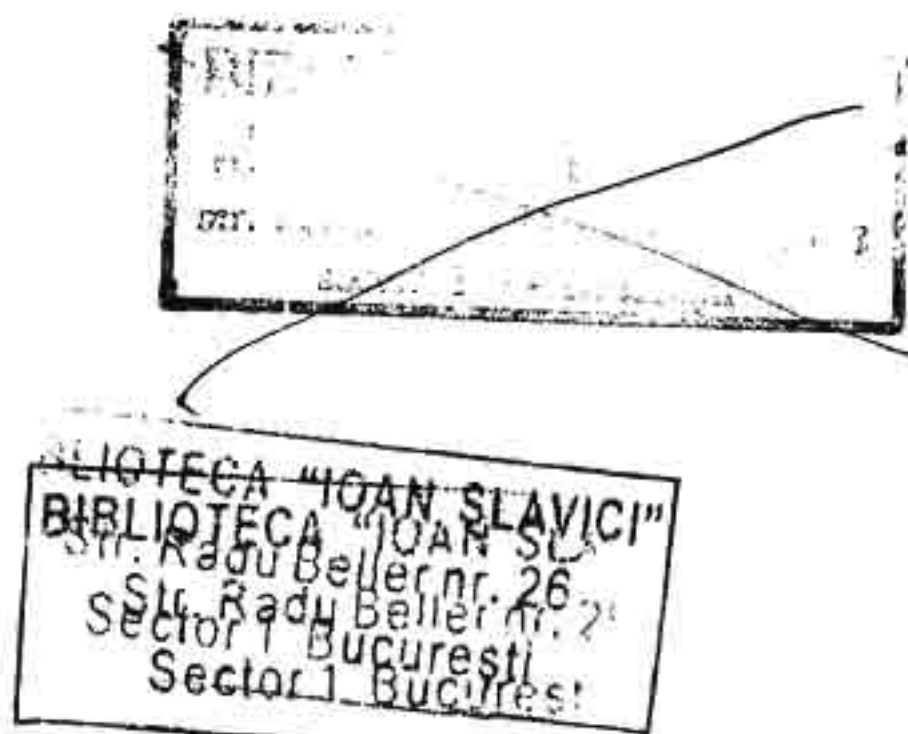
❖ În „*Convorbiri literare*“, Critica Prozei din 4 aprilie 1974, Val Condurache inserează, referitor la romanul *Omul de la capătul firului*:

„Excelent scrisă este *Omul de la capătul firului*. Enigmatizarea crimei este condusă cu «mână de maestru» al genului de către Rodica Ojog Brașoveanu“, iar referitor la cartea *Plan Diabolic*:

„Permutarea rolurilor provoacă în *Plan Diabolic* o «încifrare» absolută a enigmei. Planurile intrigii converg cu o precizie remarcabilă spre punctul rezolvării aparente pentru ca finalul romanului să ridiculizeze ipotezele formulate anterior de cititor. Cu aceleași elemente ale «fabulei», Rodica Ojog Brașoveanu oferă două răspunsuri posibile pentru aceeași enigmă, dintre care unul singur este valabil. *Plan Diabolic* are configurația unei «pure arhitecturi geometrice»“.

„Rodica Ojog Brașoveanu a reușit să scrie o carte surprinzătoare de la un capăt la altul fără să-și permită nici o derogare de la normă“.

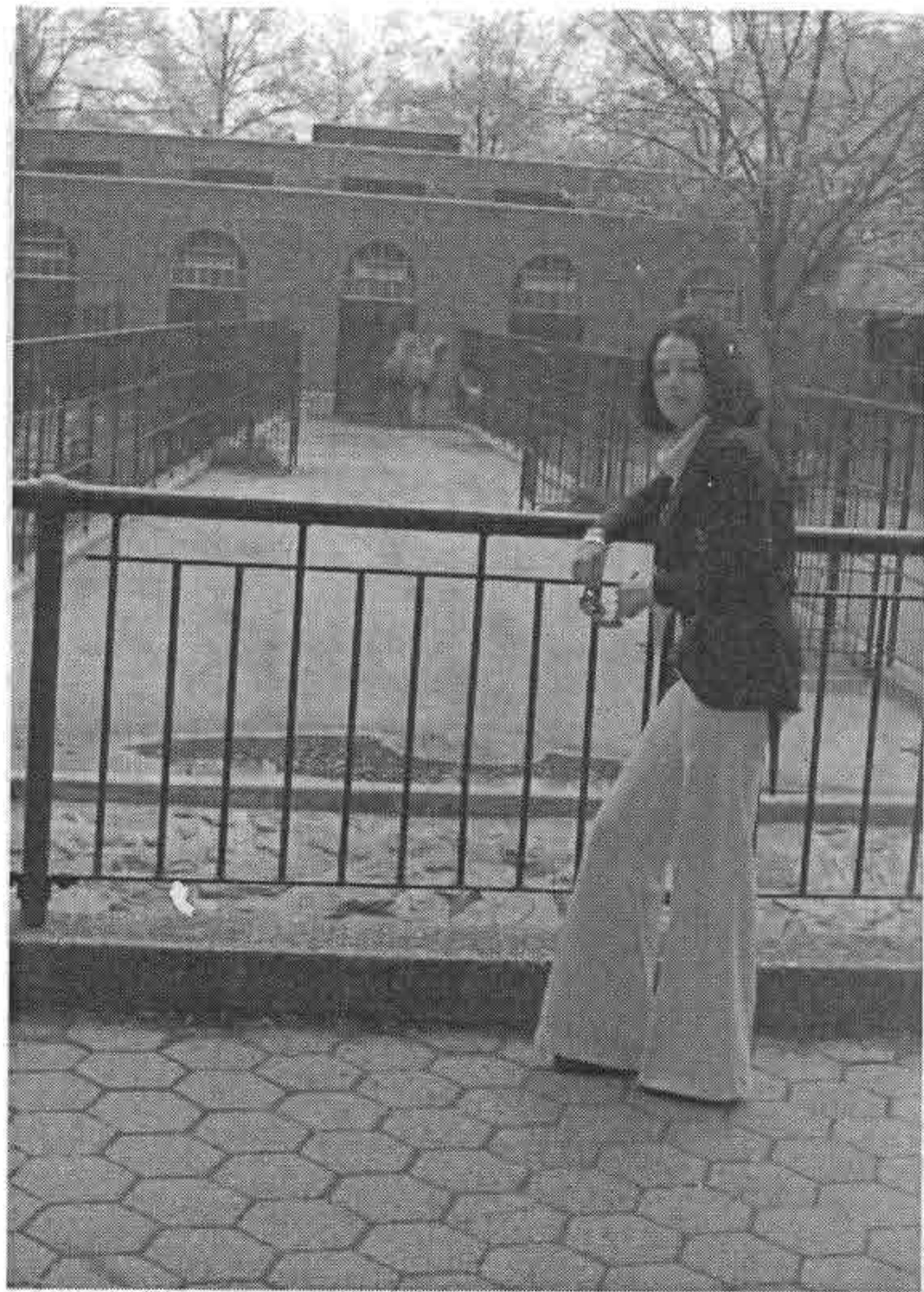
„Rodica Ojog Brașoveanu scrie cu această ocazie pagini de excelentă analiză psihologică“.

Rodica Ojoc la grădina Botanică

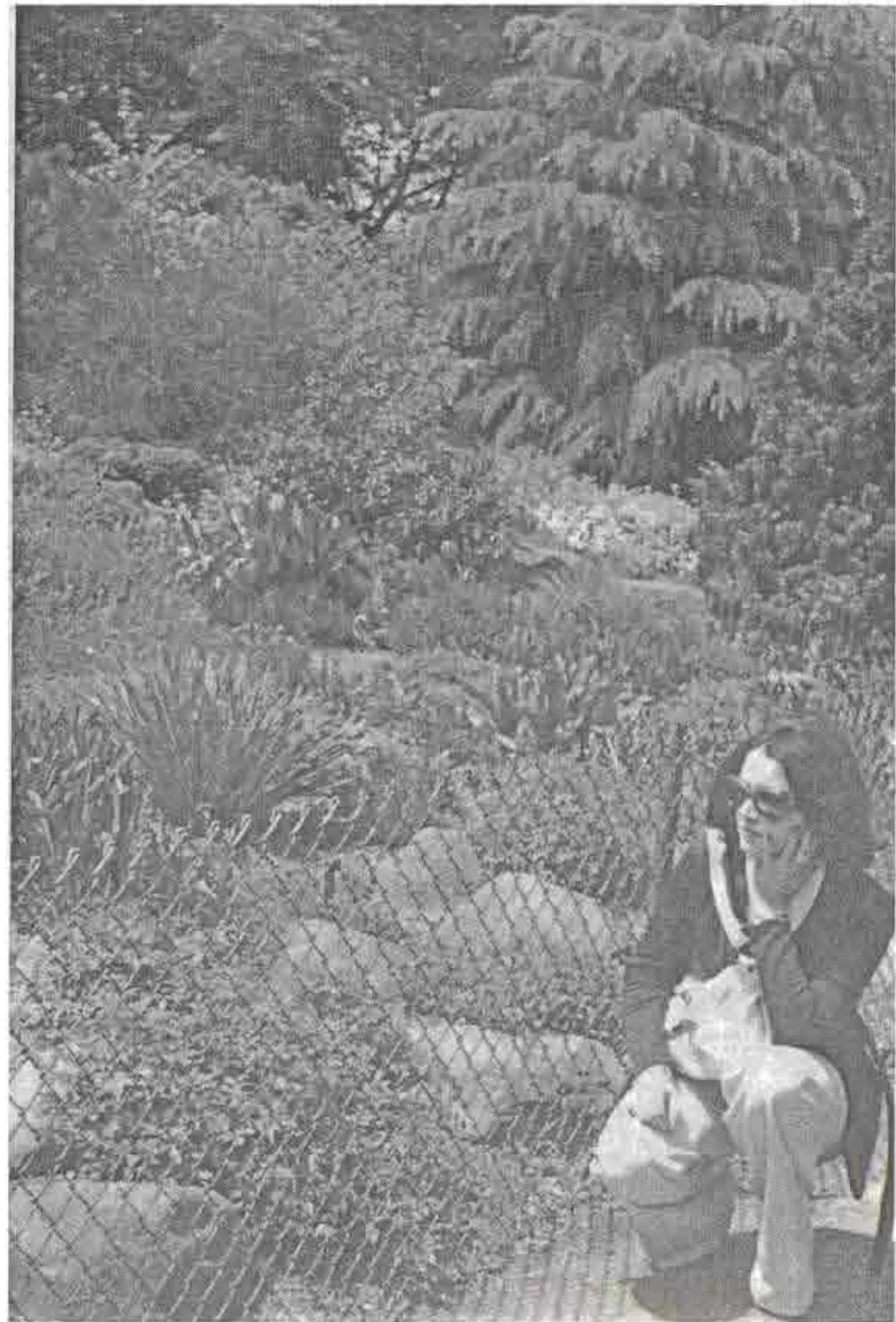

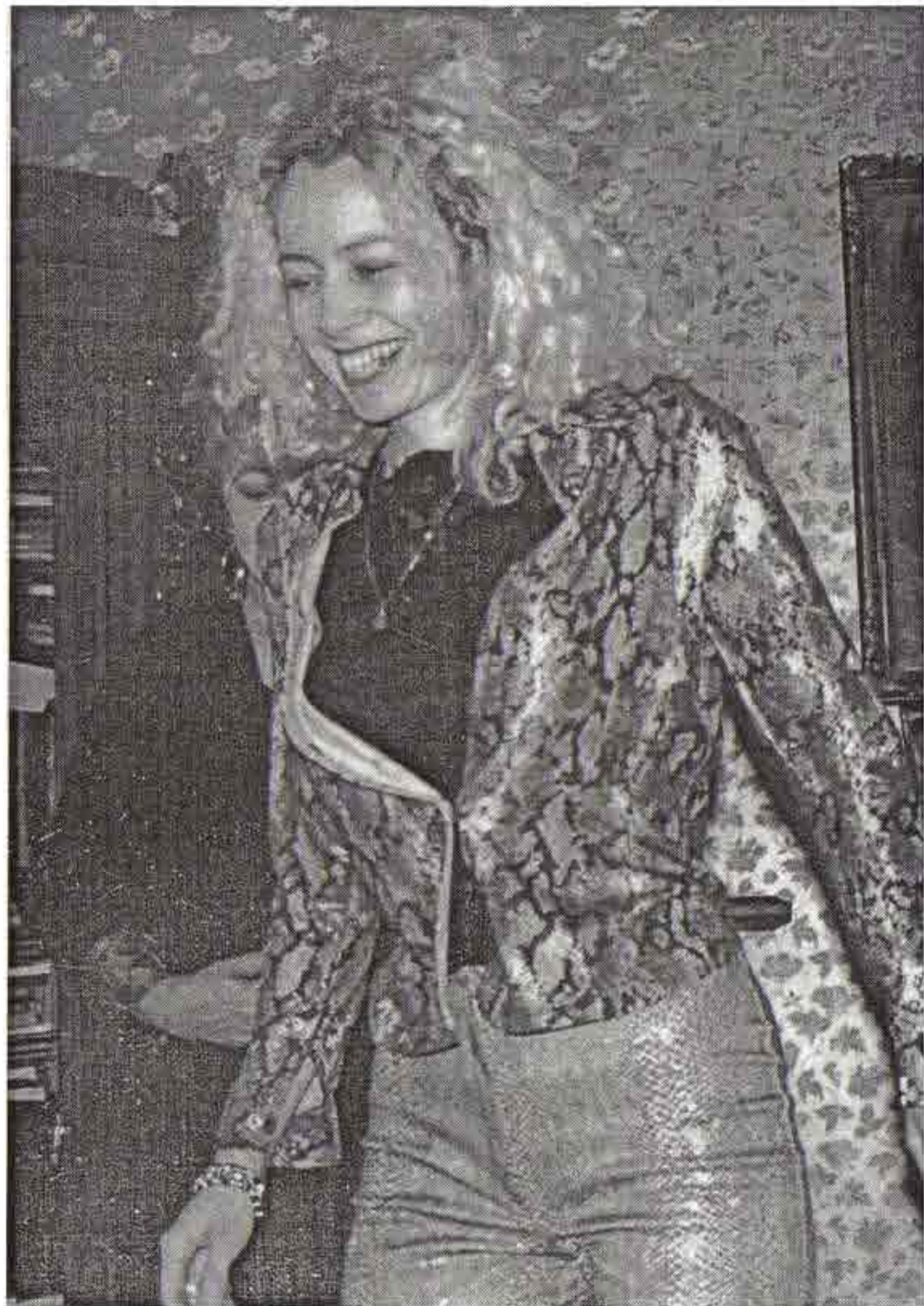
Rodica Ojoc la grădina Zoologică

Cosma Brașoveanu la grădina Botanică

Nepoata scriitoarei - Mădălina

Rodica, Mădălina

Rodica mulțumită de terminarea unei cărți

Rodica în anul 1985

Rodica - rafinament și eleganță

Rodica în anul 1986

Ing. Dan Puiu, Ileana Stana Ionescu, Sebastian Papaian (binecunoscuții actori) Rodica și vărul său nelipsit de la petreceri, Loni Șamanschi care i-a fost aproape până în ultima clipă

Ana Ojog

Stânga - Ana și Victor Ojog

Dan (Puiu) Ojog

- Moartea semnează Indescifrabil - 1971
- Enigmă la mansardă - 1971
- Spionaj la mănăstire - 1972
- Cocosatul are alibi - 1973
- Omul de la capătul firului - 1973
- Minerva se dezlănțuie - 1974
- Plan diabolic - 1974
- Cianură pentru un surăs - 1975
- Bună seara, Mădălina! - 1975
- Agentul secret al lui Altân-bey - 1976
- Panica la căsuta cu zorele - 1977
- Anchetă în Infern - 1977
- Al cincilea as - 1978
- Logofitul de taină - 1978
- 320 de pisici negre - 1979
- Ochii jupăniței - 1980
- Ștafeta - 1981 - O bombă pentru Revelation - 1999
- Letopisețul de argint - 1981
- Nopti albe pentru Minerva - 1982
- Întâlnire la Elizeu - 1983
- Anonima de miercuri - 1984
- Apel din necunoscut - 1985
- Violeta din safe - 1986
- Dispariția statuii din parc - 1987
- Vulturul dincolo de cornul lunii - 1988
- Să nu ne uităm la ceas - 1990
- A înflorit Iliacul - 1990
- Crimă prin Mica Publicitate - 1991
- O toaletă a' la Liz Taylor - 1992
- Coșmar - 1992
- Cutia cu nasturi - 1994 (cartea de suflet a scriitoarei)
- Poveste imorală - 1996
- Un blestem cu domiciliu stabil - 1996
- Telefonul din bikini - 1999
- Grasă și proastă - 2000
- Bărbații sunt niște porci - 2000
- Răzbunarea slujilor - 2001
- Necunoscuta din congelator 2002

FILME:

- Crima din Gismigiu, TV - 1969
- Șantaj - 1981
- A doua variantă TV - 1984
- 12 (douăsprezece scenarii) ● Enigma TV - 1995-1996
- Poveste imorală (serial TV)